

Ida Kervinen

**”Hyväksynnän kokemus on yksi tärkeimmistä hyvistä
puolista yhteisötanssissa.”**

Yhteisötanssin harrastajien kokemukset markkinoimisen
kehittämisen keinoina

Opinnäytetyö

Kevät 2013

Kulttuurialan yksikkö

Kulttuurituotannon koulutusohjelma

Seinäjoen ammattikorkeakoulu

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Koulutusyksikkö: Kulttuurialan yksikkö

Koulutusohjelma: Kulttuurituotannon koulutusohjelma

Suuntautumisvaihtoehto: sosiokulttuurinen työ

Tekijä: Ida Kervinen

Työn nimi: Yhteisötanssin harrastajien kokemukset

Ohjaaja: Jussi Kareinen

Vuosi: 2013

Sivumäärä: 46

Liitteiden lukumäärä: 2

Tämä opinnäytetyö käsittelee yhteisötanssin harrastajien kokemuksia. Näistä vastauksista ja kokemuksista etsitään vastaus siihen, mikä heitä motivoi harrastamaan yhteisötanssia. Tämän lisäksi vastauksista etsitään uusia keinoja yhteisötanssin opetuksen ja markkinoinnin kehittämiseen. Valtakunnallinen kysely toteutettiin Internetissä, mutta siitä oli myös saatavilla paperiversio, jos Internetissä vastaaminen ei ollut mahdollista. Paperiversioiden vastaukset siirrettiin myöhemmin Internet-kyselyyn ja sitä kautta samaan kokonaisuuteen.

Tämän lisäksi opinnäytetyö käsittelee hiukan miespuolisten harrastajien ajatuksia yhteisötanssista. Tämän tarkoituksena oli kerätä ideoita miten miehiä saataisiin rohkaistua kokeilemaan ja harrastamaan yhteisötanssia.

Opinnäytetyö avaa myös yhteisötanssin käsitteen, sen syntyhistoriaa sekä historiaa Suomessa. Käsitettä lähdetään purkamaan yhteisötaiteesta, johon yhteisötanssi linkittyy etenkin samanlaisten periaatteiden ja toimintatapojen kautta.

Avainsanat: yhteisötanssi, yhteisötaide, kokemukset, kehittäminen

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Faculty: Culture

Degree programme: Degree Programme in Cultural Management

Specialisation: Socio-cultural work

Author/s: Ida Kervinen

Title of thesis: Yhteisötanssin harrastajien kokemukset

Supervisor(s): Jussi Kareinen

Year: 2013

Number of pages: 46

Number of appendices: 2

The aim of this thesis is to investigate community dancers and their dancing experiences.

From their answers and experiences are studied the main reasons to be interested in community dancing. This study concentrates on new ways to develop community dancing practises and marketing techniques. Nationwide inquiry was published in the Internet along side of paper version for people to whom online option was not possible. The answers of the paper version were later merged with online answers for one bigger ensemble.

This thesis also investigates male dancers thoughts about community dancing. The aim of this investigation is to find out how we could inspire and encourage more men to try community dancing.

This thesis opens community dance as a term, community dances origins and its history in Finland. Community dance shares the same principles as community art and therefor community art is used to explain community dancing.

Keywords: community art, community dance, experiences, development

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä.....	2
Thesis abstract.....	3
SISÄLTÖ	4
Kuvio- ja taulukkoluettelo.....	6
Käytetyt termit ja lyhenteet	7
1 JOHDANTO	8
2 YHTEISÖTANSSIN TEORIA.....	10
2.1 Mitä on yhteisötaide?	10
2.2 Yhteisötanssin käsite ja perusteet.....	12
2.3 Yhteisötanssin historia	14
2.4 Yhteisötanssi Suomessa.....	16
3 TUTKIMUS YHTEISÖTANSSIN HARRASTAJIEN KOKEMUKSISTA.....	19
3.1 Tutkimusmenetelmät.....	19
3.2 Valtakunnallinen kysely yhteisötanssin harrastajille	22
3.2.1 Taustatiedot	22
3.2.2 Markkinointi-aiheiset kysymykset	25
3.2.3 Avoimet kysymykset yhteisötanssi-kokemuksista	26
3.3 Tosimiehet-haastattelu.....	31
4 JOHTOPÄÄTÖKSET	33
4.1 Miksi yhteisötanssia harrastetaan?	33
4.2 Yhteisötanssin markkinointi.....	34
4.3 Yhteisötanssin kehittäminen	36
4.4 Omaa pohdintaa.....	39
LÄHTEET	41
LIITTEET	44

Kuvio- ja taulukkoluetelo

Kuvio 1 Sukupuoli	22
Kuvio 2 Ammattiasema	22
Kuvio 3 Onko harrastanut tanssia aikaisemmin	23
Kuvio 4 Oliko yhteisötanssi tuttu termi ennen harrastamisen aloittamista.....	24
Kuvio 5 Kuinka kauan on harrastanut yhteisötanssia.....	24
Kuvio 6 Mitä muuta harrastaa	25
Kuvio 7 Mistä sai tietoa yhteisötanssin harrastamisesta	26
Kuvio 8 Mistä haluaisi saada tietoa yhteisötanssista	27
Kuvio 9 Mitä yhteisötanssi antaa.....	28

Käytetyt termit ja lyhenteet

Yhteisötaide	Taiteen suuntaus, jossa tehdään taidetta yhteisön ehdoilla, yhteisön jäsenten kanssa ja heitä varten.
Yhteisötanssi	Tanssin suuntaus, joka keskittyy toimimaan erilaisissa yhteisöissä. Pää tavoitteena on lisätä kaikkien ihmisten mahdollisuutta tanssiin ja tanssimiseen.
Yhteisö	Maantieteellinen, sosiaalinen tai instituutionaalinen (esim. vankila) ryhmä.

1 JOHDANTO

Tämä opinnäytetyö tehtiin tilauksena Sisä-Suomen tanssin aluekeskukselle, jolle yhteisötanssi on tärkeä osa toimintaa. Yhteisötanssia on tutkittu jonkin verran Suomessa, mutta tutkimukset ovat painottuneet lähinnä projektikuvauksiin ja yhteisötanssin hyödyntämiseen esimerkiksi sosiaalityössä. Harrastajien näkökulmasta aihetta ei ole tutkittu lainkaan.

Työn tavoitteena on löytää vastaus siihen miksi yhteisötanssia harrastetaan: onko se liikunnallisuus, sosiaaliset suhteet tai kenties puhdas kiinnostus kyseiseen tanssin suuntaukseen. Yhteisötanssinopettajia sekä harrastajia on Suomessa suhteellisen vähän eikä valtaväestö ole edes tietoinen koko suuntauksesta. Tämän takia on tärkeää löytää myös uusia keinoja markkinoimiseen ja yhteisötanssin kehittämiseen.

Opinnäytetyöni ideaa ryhdyttiin hahmottelemaan jo keväällä 2012, kun kävin työhaastattelussa Sisä-Suomen tanssin aluekeskuksessa. Syksyn 2012 olin heillä töissä tuotantoassistenttina ja siinä samalla muotoilin ja pohdin tarkemmin opinnäytetyöni aihetta. Tässä prosessissa oli mukana esimieheni Piia Kulin, opettajani Jussi Kareinen sekä yhteisötanssiasiantuntija Marjo Hämäläinen. Lopullinen aihe muotoutui Piian sekä Marjon toiveiden mukaan. Tutkimusmenetelmiksi valikoitui Internetin kautta täytettävä kysely sekä haastattelu.

Itselläni on vahva tanssitausta, sillä olen harrastanut tanssimista jo 5-vuotiaasta lähtien. Aloitin baletilla, kokeilin jazz-tanssia siinä ohella ja lopetettuani baletin yhdeksän vuoden harrastamisen jälkeen siirryin kokonaan show-tanssien puolelle. Nyt olen tehnyt paluun rakkaimman ja tärkeimmän tanssilajini pariin, sillä aloitin aikuisbaletin monen vuoden haaveilun jälkeen. Tanssimisen voisi melkein sanoa olevan verissäni, sillä monet sukulaisistani nauttivat tanssimisesta, joko harrastajina tai katsojina.

Tanssiminen on minulle hyvin tärkeä ja hyvin henkilökohtainen asia. Se on ensinnäkin kiva harrastus, mutta enemmänkin itseilmaisukeino, tunteiden kanavoimista ja vapautumista. En ole koskaan ollut kiinnostunut tanssin

opettamisesta tai kilpailemisesta. Haluan vain tanssia. Tanssitunneilla pystyn vapautumaan, saan heittäytyä musiikin ja koreografian vietäviksi. Saan hetkeksi unohtaa kaiken muun ja keskittyä vain siihen hetkeen.

Toivon, että opinnäytetyöni tarjoaa vinkkejä yhteisötanssin markkinoimiseen ja kehittämiseen. Toivon, että tietoisuus ja kiinnostunut yhteisötanssia kohtaan kasvaa, sillä se tarjoaa kaikenlaisille ihmisille mahdollisuuden kokea tanssia. Tanssi kuuluu kaikille.

2 YHTEISÖTANSSIN TEORIA

2.1 Mitä on yhteisötaide?

Yhteisötaide on yksinkertaisimmillaan määriteltynä taiteen suuntaus, jossa tehdään taidetta yhteisöissä, yhteisön ehdoilla ja yhteisöjä varten. (Jokela, Hiltunen, Huhmarniemi, Valkonen 2006, kohta 2.1.). Tekijänä on siis yhteisö eikä esimerkiksi työpajaa vetävä taiteilija. Yhteisötaide sekoitetaan usein myös ympäristötaiteeseen, sillä ne ovat kehittyneet samoihin aikoihin. Ympäristötaide keskittyy luontoon ja ympäristöön, ja yhteisötaide keskittyy yhteisöjen sosiaalisiin ongelmiin. Molemmat ovat kuitenkin pohjimmiltaan kantaaottavia

Yhteisötaiteen taustalla vaikuttaa brasilialaisen kasvatustieteilijän Paulo Freiren ”pedagogy of liberation”-ajatus. (Piekkari 2005, 120). Sen mukaan opetus voi olla vapauttavaa vain, jos se käsittelee sellaisia asioita, jotka ovat oppilaille ja heidän lähiympäristölle tärkeitä tai ongelmallisia. Vapauttavassa pedagogiikassa opettaja kyselee enemmän kuin antaa vastauksia, jolloin oppilaiden on itse kyettävä selvittämään ongelmia ja tätä kautta oppia. Tätä tekniikka Freire tutki mm. lukutaidottomien maanviljelijöiden kanssa. (Kurki 2002, 59) Ensin maanviljelijöitä yritettiin opettaa lukemaan ”tanking”-metodilla, jossa opettaja puhuu ja oppilaat kuuntelevat, mutta se ei motivoinut heitä oppimaan. Freiren vapauttavan oppimisen pedagogia kokeillessa maanviljelijät oppivat lukemaan käsittelemällä aiheita, jotka ovat heille arkipäiväisiä, tärkeitä tai ongelmallisia, esimerkiksi sää ja maaperän hedelmällisyys.

Freiren ideologiassa taiteen eri muodot nähdään synnynnäisinä keinoina kommunikoida. Ihmiset ilmaisevat itseään suosittujen laulujen, tanssien ja muiden taiteenmuotojen kautta, jotka ovat heille luontaisia (Piekkari 2005, 120).

Yhteisötaide toimii erilaisissa yhteisöissä ja käsittelee heitä koskettavia ongelmia. Yhteisön voi muodostaa alueen nuoriso, vanhukset tai työttömät (Hiltunen & Jokela 2001, 13). Se voi olla kokonainen kylä tai lähiö tai vaikka koulun oppilaista. Yhteisötaide pyrkii ratkaisemaan näiden yhteisöjen ongelmia, tekemään sosiaalisia muutoksia sekä lisäämään yksilön ja yhteisön aktiivisuutta (Väänänen

2004, 46). Vaikka yhteisötaide käsittelee yhteisön ongelmia, on taitelija silti vain taiteilija eikä hänellä ole esimerkiksi sosiaalityöntekijän asiantuntijuutta (Hiltunen & Jokela 2001, 17).

Hiltusen ja Jokelan mukaan yhteisötaiteessa yhdistetään usein perinteisiä taidemuotoja, kuten vaikka maalausta, mutta tämän lisäksi korostetaan etenkin osallistujien keskinäistä vuorovaikutusta ja kommunikointia. Yhteisö osallistuu teoksen tekemiseen tai on osa sitä. Yhteisötaiteen tekeminen on empaattista ja se syntyy taiteilijan aidosta halusta kommunikoida yhteisön kanssa. Taiteilija ei siis ilmaise itseään eikä tulkitse vaan välittää yhteisön ajatuksia.

Yhteisötaiteessa tärkeintä on prosessi, matka, joka kuljetaan yhdessä. Ensin tutustutaan ja mietitään, mitä aihetta halutaan käsitellä. Sen jälkeen työskennellään yhdessä asian eteen ja lopulta tulos esitellään. Se voi olla konkreettinen näyttely tai esimerkiksi dokumentti (Väänänen 2004, 46). Yhtä tärkeää on myös itse kokemus sekä kokemuksellinen oppiminen (Sederholm 2008, 38).

Yhteisötaiteella ei ole suoraa historiallista kehityslinjaa vaan 1900-luvun eurooppalaisen taiteen radikaalin avantgarden aatevirtauksista löytyy paljon yhtymäkohtia, jotka vaikuttivat yhteisötaiteen syntymiseen (Sederholm 2008, 38). Tällaisia avantgardeliikkeitä olivat mm. futurismi, dada ja surrealismi. Taideteosten luonteet muuttuivat ja niistä tuli entistä toiminnallisempia ja ajatuksellisempia. Näiden lisäksi esimerkiksi käsitetaide on vaikuttanut hyvin voimakkaasti yhteisötaiteeseen, sillä siinä taide irrotettiin tietynlaisista tekemisen tekniikoista sekä materiaaleista ja siirryttiin ajattelun alueelle (mts. 47).

Taidetta on käytetty jo pitkään hoidon välineenä laitoshuollossa ja sairaaloissa. Monissa paikoissa tehdään taideterapiaa tai vaikka askarrellaan (Väänänen 2004, 47). Nykyään myös yhteisötaidetta on viety laitoksiin ja sairaaloihin esimerkiksi yhteisötanssin muodossa. Jotta yhteisötaide saataisiin nykyistäkin paremmin sosiaalialan työvälineeksi, tulisi sosiaalialan ammattilaisia perehdyttää yhteisötaiteeseen, taiteen ja taidekasvatuksen merkityksiin ja menetelmiin. Monissa yhteisötaideprojekteissa tämä on tarkoittanut taitelijan ja sosiaalityöntekijän yhteistyötä ja yhteisellä projektisuunnitelmalla.

Tunnettuja suomalaisia yhteisötaideteoksia ovat esimerkiksi Minna Heikinahon Ilmainen aamiainen. (Yhteisötaiteen työtavat – esimerkkejä yhteisötaideprojekteista). Heikinaho jakoi vuoden 1994 kesällä joka aamu ilmaista aamiaista Helsingin keskustassa. Toinen tunnettu on Minna Haukan Kansa, joka toteutettiin vuosina 1996-1997. Teos käsitteli erästä konkurssiin ajautunutta vakuutusyhtiötä ja sen työntekijöitä. He muun muassa kirjoittivat runoja tuntemuksistaan.

2.2 Yhteisötanssin käsite ja perusteet

Yhteisötanssi on käsitteenä uusi ja ehkä hiukan vaikeasti lähestyttävä. Hyvin usein se selitetään tanssin suuntauksena, jonka tarkoituksena on antaa kaikille ihmisille mahdollisuus tanssiin ja tanssimiseen. Se kattaa kaikki tanssilajit baletista salsaan, ja se mitä tyyliä tietyllä yhteisötanssitunnilla harjoitetaan riippuu ohjaajan omasta taustasta (Mitä on yhteisötanssi? 2009). Yhteisötanssin tärkein ja kantavin periaate on se, että se on riippumaton esimerkiksi iästä, sukupuolesta, rodusta, uskonnosta, asemasta tai rajoitteista. Tanssi kuuluu kaikille.

Toisena yhteisötanssin periaatteena on viedä toiminta ihmisten luo, heidän omalle alueelleen. Esimerkiksi vanhainkodin asukit harvoin kykenevät lähtemään jonnekin muualle harrastamaan, joten tuomalla yhteisötanssiopettaja heidän luokseen, annetaan heille mahdollisuus tehdä jotain sellaista, mihin he eivät yleensä saa mahdollisuutta.

Yhteisötanssista puhuttaessa on tärkeää määritellä yhteisön käsite. Sille on olemassa monia erilaisia määritelmiä, mutta tässä opinnäytetyössä sillä tarkoitetaan lähinnä maantieteellisiä (esim. kyläyhteisö), sosiaalisia (esim. harrastusporukka) ja instituutionaalisia (ei vapaaehtoinen yhteisö, esim. vankila) yhteisöjä (Heimonen & Kaiku 2007, 1-2).

Kuten yhteisötaiteessa, myös yhteisötanssissa korostuu prosessi. Yhteisötanssiopettajat pyrkivät prosessin aikana siirtämään ohjausvaltaa ryhmälle (Heimonen & Kaiku, 2007, 1-2). Tavoitteena on siis ryhmän itseohjautuvuus ja ”näkyvätön opettaja”, jonka vaikutus tapaamisten luonteeseen vähenee koko

ajan. Opettaja tarjoaa apua ja omaa osaamistaan, mutta tavoitteena olisi ryhmä, joka toimisi itse. Prosessi-keskeisyyden takia lopputuote ei ole välttämättömyys yhteisötanssissa. Hyvin usein osallistujat kumminkin haluavat tehdä esimerkiksi pienen tanssiesityksen, mutta se ei ole ryhmän alkuperäinen tarkoitus.

Erityisen tärkeää on huomioida, että yhteisötanssi ei ole terapiaa. Opettaja ei ole terapeutti eikä tunneilla pyritä parantamaan ketään tietoisesti. Nämä piirteet kuuluvat tanssiterapialle. Yhteisötanssilla, kuten muullakin tanssilla, on kuitenkin terapeuttisia vaikutuksia, sillä yhteisötanssi antaa osallistujalle mahdollisuuden käsitellä haluamiansa tunteita ja näin kenties parantua.

Yhteisötanssin opettajalta vaaditaan paljon pedagogisia taitoja. Opettaja toimii erilaisissa ryhmissä ja yhteisöissä, jolloin ihmistuntemus ja tieto ihmisten kanssa toimimisesta on hyvin tärkeää (Roivanen 2006, 28). On osattava lukea milloin toista ihmistä voi lähestyä ja miten häntä voi koskettaa. Opettajan on myös osattava ryhmätyön perusteet, miten luoda yhteenkuuluvuuden tunnetta, miten sitouttaa ja miten ottaa yksilöt huomioon ja samalla kuitenkin reagoida koko ryhmän tarpeisiin. Jos yhteisötanssiopettaja toimii erityisryhmissä, kuten kehitysvammaisten kanssa, on tietysti osattava ottaa huomioon heidän erityistarpeensa. Tällaisissa tilanteissa opettaja voi esimerkiksi pyytää mukaan sosiaalialan ammattilaisen, joka osaa auttaa ongelmallisissa tilanteissa (Leppilahti 2009). Jos osallistujat tarvitsevat henkilökohtaisia avustajia, opettajan olisi hyvä käydä säännöt läpi avustajien kanssa, eli milloin ja missä he saavat olla sekä miten he saavat reagoida ja osallistua. Näillä säännöillä mahdollistetaan tuntien sujuvuus sekä selkeät rajat opettajan, osallistujan ja avustajan välille (Katerga 2008, 47).

Ammattitaitoisen yhteisötanssiopettajan määrittelemineen on suhteellisen vaikeaa (Amans 2008, 9). Samoja harjoitteita saatetaan käyttää vaikka esikoulussa ilman sen suurempaa tietämystä yhteisötanssista. Etenkin Isossa-Britanniassa työnkuvaukset ja -vaatimukset vaihtelevat paljon eri työnantajien kesken. Ei ole selvyyttä, mitä pohjatietoja ja pätevyyyksiä tulisi vaatia. Onkin siis palvelun hankkijan vastuulla tarkistaa, että valittu opettaja on pätevä.

”Yhteisötanssille ei välttämättä ole yhtä kaikenkattavaa identiteettiä (Amans 2008, 10), mutta 2000-luvun yhteisötanssimaailma heijastaa edelleen samoja prosessi-painotteisia arvoja, joita yhteisötanssi on käyttänyt jo vuoden 1970 perustamisensa jälkeen:

- keskittyminen osallistujiin
- yhteistyötaidot
- kattava käytäntö
- mahdollisuus positiivisiin kokemuksiin
- monimuotoisuuden juhliminen”

2.3 Yhteisötanssin historia

Yhteisötanssi on lähtöisin 1970-luvun Iso-Britanniasta, mutta sen syntyminen lähtee liikkeelle jo 1800-1900-lukujen teollistumisesta ja sen myötä tulleesta yhteisöllisyyden tunteen katoamisesta (Heimonen 2005, 103). Tämän tunteen katoamista vauhditti toisen maailmansodan jälkeinen jälleenrakentaminen, jolloin purettiin vaurioituneiden talojen lisäksi perhe- ja paikallisyhteisöjä. Syntyi siis tarve rakentaa yhteisöllisyyden tunteet uudelleen. Saksasta Iso-Britanniaan muuttanut kehollisuutta ja liikettä tutkiva Rudolf Laban osoitti, että yhdessä tanssiminen edisti yhteisöllisyyden tunteen kasvua. Hän opetti, että jokainen osaa tanssia, jokaisen oma tapa liikkua on ainutlaatuista ja arvokasta. Lisäksi 1970-luvulla noussut taiteen elitismin vastustus aurasi tietä yhteisötanssille. Vastustajat halusivat vapauttaa taiteen, myös tanssin, takaisin kansalle. Taide ja tanssiminen oli jokaisen oikeus, ei ainoastaan harvojen ja valittujen etuoikeus.

Poliittisen aktiivisuuden lisäksi nykytanssi on vaikuttanut yhteisötanssin kehittymiseen (McLorg 2006). Nykytanssi tuli Iso-Britanniaan Amerikasta 1960-luvulla ja jo tätä ennen Rudolf Labanin työt olivat tuoneet jo idean luovasta tanssista. Vuonna 1969 rakennettiin ensimmäinen koulu, joka keskittyi nykytanssiin, The London School of Contemporary Dance. Koulun filosofiaan kuului yleisötyö (educational work), jossa tanssitaiteilijat opettivat erilaisia ryhmiä.

Yleisötyö yleistyi niin paljon, että 1970-luvulla se laskettiin osaksi julkista tukea saavien tanssitaiteilijoiden työnkuvaa ja lopulta se oli myös vaatimus tukien saamiselle (Heimonen & Kaiku 2007, 1-2).

Iso-Britannian ensimmäinen yhteisötanssijan toimi perustettiin vuonna 1976 (Thomson 2010, 9). Samaan aikaan valmistuivat ensimmäiset nykytanssikoulutuksen saaneet tanssijat. He ja vapaamieliset opettajat yrittivät löytää keinoja levittää innostustaan tanssiin tavallisille ihmisille. He halusivat tarjota tanssia ei-ammattilaisille, kaikille joilla ei juurikaan ollut mahdollisuutta kokeilla tanssimista. 1970-luvun loppuun mennessä yhteisötanssi oli saanut Iso-Britannian Taiteen keskustoimikunnalta (Arts Council) tunnustuksen. Tämä mahdollisti tuen saamisen ja yhteisötanssin jatkaminen oli mahdollista. Pian tämän jälkeen yhteisötanssista muodostui oma alue tanssin ammatissa.

1980-luvulle tultaessa yhteisötanssikoulutus vakiinnutti asemaansa ja sitä harjoittavien tanssitaiteilijoiden määrä kasvoi koko ajan (Heimonen & Kaiku 2007, 2). Ensimmäinen yhteisötanssin ammatillinen koulutus perustettiin vuonna 1981 Laban Centressä Lontoossa ja siellä tanssiammatin filosofia ja pedagogiikka tarkentuivat. Ammatillinen yhdistys muodostettiin 1986 ja vuoteen 1993 mennessä yli 200 tanssijaa työskenteli erilaisissa yhteisöissä. Monet heistä yhdistivät tähän työnsä ammattitanssijoina, koreografeina ja tanssinopettajina (Thomson 2010, 9).

Nykyisin yhteisötanssia harjoitetaan ympäri maailmaa (Silby 2011, 12). Toimijoita saattaa olla hyvinkin paljon, mutta työ on marginaalista ja harvojen tiedossa. Tunnelin päässä on kuitenkin valoa, esimerkiksi Australiassa tietoisuus yhteisötanssista ja sen tunnustaminen lisääntyvät niin tanssin ammattilaisten, yhteiskunnan, hallituksen ja julkisten palveluiden aloilla. Tämä mahdollistaa yhteisötanssin kasvun pysyväksi osaksi yhteiskunnan toimintaa.

Iso-Britanniassa yhteisötanssilla on edelleen kaikkein pisin historia ja järjestäytyneimmät muodot. Iso-Britannian tanssikeskusverkostokin (NDA, National Dance Agency) on saanut alkunsa yhteisötanssiprojekteista (Heimonen & Kaiku 2007, 1-2).

2.4 Yhteisötanssi Suomessa

Yhteisöllisellä taide- ja kulttuuritoiminnalla on pitkä historia Suomessa. Yhteisötaiteen edelläkävijöinä ovat toimineet kansalaisopistot, musiikkiopistot, lasten ja nuorten kuvataidekoulut, työväenyhdistykset sekä nuorisoseura. Vaikka ne ovatkin pyrkineet yleissivistävään toimintaan on sieltä mahdollista tunnistaa myös yhteisöllisiä piirteitä (Väänänen 2004, 45). Myös kansantanssien perinteissä on yhteisötanssin muotoja havaittavissa. Nekin ovat jo etääntyneet alkuperäisestä tarkoituksestaan, mutta yhteisöllisyys on edelleen vahva kansantanssiryhmien välillä. Kansantanssia voisikin siis kutsua eräänlaisena yhteisötanssin suomalaisena esiasteena (Kinnunen, Penttilä, Rantala, Salonen, Tervo 2003, 49).

Yhteisötanssi tuli Suomeen 1990-luvulla yhteisötaiteen mukana. Tarkkaa vuotta on vaikea sanoa, mutta Teatterikorkeakoulun järjestämä koulutus vuonna 1998 on yksi selkeä alkupiste. Tätä ennen Suomessa toimineet opettajat ovat kouluttautuneet ulkomailla.

Teatterikorkeakoulun koulutusta johti Kirsi Heimonen, joka on tunnettu etenkin työstään muistisairaiden parissa. Yhtenä kouluttajana oli englantilainen Christopher Thomson, joka toimii Lontoossa sijaitsevan nykytanssi-keskuksen Creative teaching and learning-osaston johtajana. Thomson on luennoinut yhteisötanssista ympäri maailmaa.

Koulutuksen päätyttyä osallistujat perustivat Yhteisö tanssii ry:n, jonka tavoitteena on edistää ja kehittää tanssin harrastamista sekä laajentaa tietoutta yhteisötanssista (Historiaa 2009). Vuonna 2005 Oriveden Opisto, Sisä-Suomen tanssin aluekeskus ja Yhteisö tanssii ry järjestivät yhteistyössä yhteisötanssin koulutuksen tanssin parissa työskenteleville. Koulutukseen osallistui kymmenen tanssin ammattilaista. Koulutuksen johtajana toimi Marjo Hämäläinen. Opettajina olivat Hämäläisen lisäksi Christopher Thomson, Kirsi Heimonen, Päivi Aura, Mirja Tukiainen, tanssiterapeutit Maarit Ylönen ja Tanja Hyvärinen, psykoterapeutti Britt-Mari Kamppinen ja teatteri-ilmaisun ohjaaja Lotta Ora.

Näiden kahden isomman koulutuksen lisäksi Teatterikorkeakoulun avoin yliopisto on järjestänyt kolme koulutusta vuosina 2000-2007. Lisäksi Sisä-Suomen tanssin

aluekeskus järjesti syksyllä 2012 neljän viikonlopun mittaisen perehdytyksen yhteisötanssista Kanta- ja Päijät-Hämeen alueelta valituille tanssin ammattilaisille. Koulutettuja yhteisötanssiopettajia on siis hyvin vähän, luultavasti noin 30 henkilöä koko Suomessa. Tietoisuus yhteisötanssista on heikkoa myös ammattilaisten piirissä vaikka yhteisötanssi-koulutuksille ja -toiminnalle olisikin tarvetta esimerkiksi sosiaalialalla (Hämäläinen 2013).

Suomessa toimivat tanssin aluekeskukset ovat tärkeitä yhteisötanssin sanoman levittäjiä. Jokainen aluekeskus tekee yhteisötanssiin liittyviä projekteja tai palveluita. Esimerkiksi Kanta- ja Päijät-Hämeen alueella toimivalla Sisä-Suomen tanssin aluekeskuksella yhteisötanssi on vahva osa toimintaa (Yhteisötanssi 2010). Aluekeskus on yhdessä Yhteisö tanssii ry:n kanssa järjestänyt Tampereella Yhteisötanssifestivaalin vuosina 2010 sekä 2012. Festivaaleilla on ollut luentoja, erilaisia työpajoja sekä esityksiä yhteisötanssista. Festivaalin lisäksi Sisä-Suomen tanssin aluekeskus perusti vuonna 2010 yhdessä Marjo Hämäläisen kanssa 60+-yhteisötanssiryhmän. Aluekeskus järjesti syksyllä 2012 yhteisötanssi-perehdytyksen kuudelle valitulle tanssin ammattilaiselle. Kuopiossa, Itäisen tanssin aluekeskuksessa, on esimerkiksi toteutettu Terve tanssi-hanke, joka vei yhteisötanssinopettajia palvelukeskuksiin (Hiltunen 2008, 23). Helsingissä Zodiac – Uuden tanssin keskus käyttää kursseissaan nimikettä yleisötyö, mutta niiden perusteet ja arvomaailma ovat otettu yhteisötanssista. Heidän kurssinsa ovat pääsääntöisesti avoimia kaikille (Kirsi 2013). Läntisen tanssin aluekeskuksen päätuote on Tanssikummi-toiminta, joka on pitkäkestoista työskentelyä erilaisissa erityisryhmissä (Tanssikummi 2012).

Yhteisötanssi-toiminta Suomessa on pienimuotoista myös sen takia, että kaikki eivät käytä siitä yhteisötanssi-nimitystä. Samantyyllisiä sisältöjä löytyy muun muassa sosiaalisesta tanssista, luovasta, osallistavasta tanssista, tanssi-improvisaatiosta sekä tanssiterapiasta. Lisäksi yhteisötanssillisia teoksia voidaan kutsua sosiaalisiksi koreografioiksi. Yhteisötanssi ja sitä vastaavat tanssisuuntaukset ovat kasvavia ilmiöitä, mutta samaan aikaan ne hukkuvat toistensa alle samankaltaisten teemojensa takia.

Yhteisötanssilla on kuitenkin lupaava tulevaisuus, Britannia on tästä loistava esimerkki (Hämäläinen 2013). Samanlaisen aseman saavuttaminen vaati kuitenkin

paljon työtä ja aikaa. Tietoisuutta on lisättävä niin ammattilaisten kuin tavallisen kuluttajienkin parissa. Olisi kyettävä luomaan pitkäkestoisia yhteistyösuhteita rahoittajien ja palvelun ostajien kanssa. Lisäksi yhteisötanssi olisi saatava osaksi tanssin koulutusta sekä osaksi sellaisia koulutusaloja, joilla yhteisötanssin ymmärtämisestä ja käyttämisestä olisi hyötyä. Erittäin hyvä kohde olisi sosiaali-ala, jossa yhteisötanssia on jo hyödynnetty etenkin vanhusten hoidon parissa.

3 TUTKIMUS YHTEISÖTANSSIN HARRASTAJIEN KOKEMUKSISTA

3.1 Tutkimusmenetelmät

Tämän opinnäytetyön tutkimusmenetelmiä olivat haastattelu sekä kysely.

Haastatteluni oli yhdistelmä lomake- ja teemahaastattelua sekä strukturoimatonta haastattelua (Hirsjärvi, Hurme 2000, 44-48). Lomakehaastattelu seuraa ennalta kootun lomakkeen muotoa, järjestystä ja kysymysten asettelua. Teemahaastattelu taas nimensä mukaisesti sisältää jonkin tietyn teeman, jota kaikki kysymykset koskevat. Teemahaastattelu on myös hiukan joustavampi kuin lomakehaastattelu, sillä se sallii vastaamisen omin sanoin. Lomakehaastattelussa vastausvaihtoehdot on laadittu etukäteen. Strukturoimaton eli avoin haastattelu käytetään pelkästään avoimia kysymyksiä, joihin haastateltava saa vastata omin sanoin. Avoimessa haastattelussa on myös mahdollista kysyä selventäviä kysymyksiä ja näin syventää vastauksia.

Haastattelu oli suunnattu yhteisötanssia harrastaville miehille. Minulla oli tarkat kysymykset joihin halusin vastaukset, mutta ne kaikki olivat avoimia. Haastateltavat oli helppo löytää, sillä tunsin yhteisötanssiryhmän opettajan, jonka Tosimiehet-ryhmä sopi haastatteluuni. Sovin hänen kanssaan, että pitäisin haastattelun ennen heidän harjoituksiaan. En voinut kysellä syventäviä vastauksia juuri ollenkaan, sillä kasvotusten hoidettuun haastatteluun pääsi vain yksi henkilö paikallae. Lopuille tein aikataulusyistä haastattelun sähköisesti, joten kysymysten oli pysyttävä samoilla linjoilla, jotta kokonaisuuden analysointi olisi sujuvampaa. Näistä syistä haastattelu oli lopulta lomakehaastattelun ja teemahaastattelun yhdistelmä. Tämä ei kuitenkaan haitannut, sillä sähköisesti vastanneiden ajatukset vastaavat hyvin lähellä kasvokkain haastattelun vastauksia enkä usko, että olisin saanut muilta vastaajilta varsinaisesti mitään uutta tietoa vaikka he olisivatkin osallistuneet kasvokkain tehtyyn haastatteluun. Tämän haastattelun lisäksi vastaajat osallistuivat valtakunnalliseen kyselyyn, josta sain heidän taustatietonsa.

Tallensin haastattelun pienellä nauhurilla, jotta muistiinpanoja ei tarvitsisi haastattelutilanteessa yrittää kirjoittaa käsin. Tämä tallennus tuli siis vain omaan käyttööni. Varsinaista litterointia en tehnyt, mutta kirjoitin haastateltavan vastaukset sanatarkasti ylös. En myöskään kokenut tarpeelliseksi keskittyä äänenpainoihin, taukoihin tai muihin litterointiin merkittäviin asioihin. Toki, jos jokin asia oikein selvästi erottui, niin merkitsin sen ylös.

Itse haastattelutilanne oli todella rento ja oli hyväkin asia, että ainoastaan yksi osallistuja pääsi paikalle. Olin varannut aikaa vain puoli tuntia ja isommalle porukalle se ei ehkä olisi riittänyt. Kahdenkeskeinen keskustelu oli meille kummallekin helpointa, sillä tiesimme toisemme jo entuudestaan. Muut haastatteluun pyydetty olivat minulle tuntemattomia, joten aluksi olisi pitänyt hiukan tutustua ja kerätä luottamusta ennen kuin olisimme voineet siirtyä kunnolla aiheeseen. Tämä olisi vaatinut huomattavasti enemmän aikaa kuin vain puoli tuntia. Haastattelu oli opinnäytetyöni kannalta hyvä ja haastattelutilanne oli kummallekin mieluinen kokemus.

Tosimiehet-haastattelun kysymykset löytyvät opinnäytetyön liiteosiosta otsikolla LIITE 1.

Valtakunnallinen kyselyn toteutin, sillä se oli ainoa mahdollisuus kerätä paljon vastauksia. Jos olisin keskittynyt vain yhteen yhteisötanssiryhmään, en olisi saanut niin paljon osallistujia enkä monipuolisia vastauksia. Kysely toteutettiin Internetissä Webropol-ohjelmalla, mutta siitä oli saatavilla myös paperiversio, jos kyselyn täyttäminen Internetissä oli vaikeaa tai se ei ollut mahdollista. Tällöin yhteisötanssiopettaja tulosti antamani Word-tiedoston ja täyttämisen jälkeen ne lähetettiin minulle. Paperiversioiden vastaukset siirsin itse Internet-kyselyn vastausten joukkoon, jotta analysointi olisi helppoa.

Kyselyssä oli taustatietojen lisäksi monivalintakysymyksiä sekä avoimia kysymyksiä. Monivalintakysymyksillä kartoitettiin markkinointia koskevia mielipiteitä, joten ne oli kannattavinta rajata tiettyihin vaihtoehtoihin, tällöin on selkeästi havaittavissa mikä markkinointikanava saa eniten kannatusta. Avoimissa kysymyksissä selvitettiin harrastajien positiivisia ja negatiivisia kokemuksia yhteisötanssista. Näistä vastauksista tultaisiin etsimään keinoja yhteisötanssin

markkinoimiseen sekä vastaus koko opinnäytetyön tutkimuskysymykseen – miksi yhteisötanssia harrastetaan.

Yhteisötanssin harrastaminen Suomessa ei ole kovinkaan järjestäytynyttä toimintaa. Tämän takia oli erittäin hankalaa löytää yhteisötanssin harrastajia vastaamaan valtakunnalliseen kyselyyn. Ensin minun oli etsittävä käsiini opettajia, jotka opettavat yhteisötanssia ja tämän jälkeen oli tietysti yritettävä saada yhteys heidän ryhmiinsä. Lähetin tiedotteita Tanssin aluekeskuksille sekä Tanssin tiedotuskeskuksille ja yritin niiden avulla tavoittaa ympäri Suomea olevia yhteisötanssin opettajia, mutta tämä oli pelkkää hakuammuntaa enkä odottanut sen olevan kovin tuottoisaa. Yhteisötanssi ry:n hallituksesta löysin aktiivisia opettajia ja heiltä keräsin lopulliset kyselyyn vastaajat. Tässä apunani toimi Yhteisö tanssii ry:n puheenjohtaja Marjo Hämäläinen.

Etsintävaiheessa havaitsin toisenkin ongelman. Opettaja saattoi käyttää yhteisötanssin menetelmiä opetuksessaan, mutta harrastajat eivät tätä tieneet. Heille tunti oli saatettu myydä esimerkiksi luovana tanssina. Tällaiset harrastajat eivät tietenkään voineet kyselyyni osallistua, sillä vastaajilta odotettiin yhteisötanssin käsitteen tuntemista sekä itsensä luokittelemista yhteisötanssin harrastajaksi. Tämä karsi hyvinkin paljon potentiaalisia ryhmiä pois.

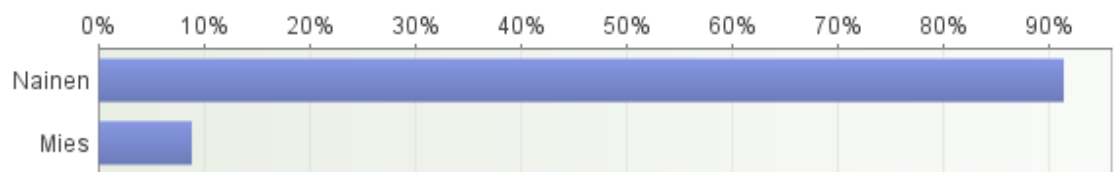
Lopulta sain vastauksia yhteensä 34 kappaletta, mikä oli mielestäni varsin riittävä otanta. Huomasin nimittäin, että monet antoivat samankaltaisia vastauksia ja harvemmin nousi esiin oikeasti uusia kokemuksia tai miitteitä.

Valtakunnallisen kyselyn kysymykset löytyvät opinnäytetyön liitteet-osiosta otsikolla LIITE 2.

3.2 Valtakunnallinen kysely yhteisötanssin harrastajille

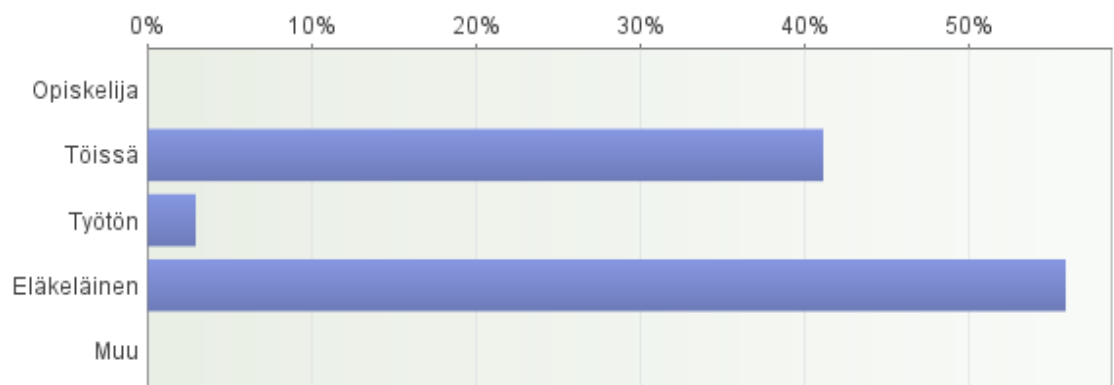
3.2.1 Taustatiedot

Kuten odotettua, 90 prosenttia kyselyn vastaajista on naisia (Kuvio 1). Tämä ei ole lainkaan yllättävää, sillä tanssia harrastavat miehet ovat edelleenkin jonkinlainen harvinaisuus. Nuoremassa sukupolvessa tämäkin on muuttumassa, mutta vanhemmissa ikäluokissa tanssi on edelleenkin naisten harrastus.

Kuvio 1 Sukupuoli

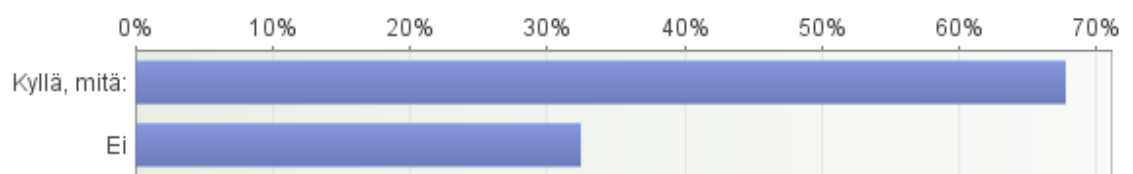
Yli puolet vastaajista on eläkeläisiä, loput ovat töissä käyviä tai työttämiä (kuvio 2). Eläkeläisten suuri määrä tietysti vinouttaa kyselyn tuloksia ja tämä näkyy myös vastaajien iän keskiarvossa; 60,30 vuotta. Yhteisötanssin harrastajia löytyy kyllä hyvin paljon muistakin ikäryhmistä. Esimerkiksi Tampereen Tanssivaan Yhteisöön kuuluu yli sata eri-ikäistä jäsentä, mutta he eivät päässeet osallistumaan tähän kyselyyn.

Kuvio 2 Ammattiasema

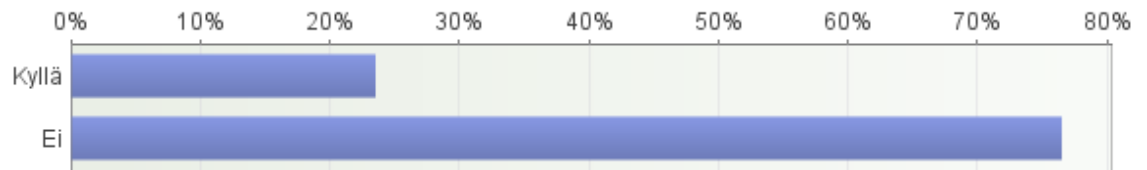
Kysyessäni aiempia tanssiharrastuksia tulokset yllättivät positiivisesti (kuvio 3). Vastaajista 30 % ei ole aikaisemmin harrastanut tanssia. Tulos on hieno, sillä tanssiharrastus mielletään usein vaikeaksi ja kynnys sen aloittamiselle on kokemattomalle tanssijalle erittäin suuri. Yhteisötanssi on sen sijaan antanut mahdollisuuden oppia ja kokea tanssia. Kenties se myös lisää uskallusta kokeilla muitakin tanssilajeja.

Enemmistö vastaajista on harrastanut tanssia aikaisemmin. Tanssilajeja löytyi laidasta laitaan – balettia, jazzia, nykytanssia, rivitanssia, afrikkalaista, irlantilaista, itämaista tanssia sekä flamenco. Vastaajien ikä näkyi tämän kysymyksen vastauksissa, sillä moni on listannut aikaisempiin harrastuksiinsa esimerkiksi lavatanssit, tanhun sekä muut kansantanssit. Useassa vastauksessa mainittiin myös hiukan liikunnallisemmat tanssit, kuten zumba, bailatino ja swingmix.

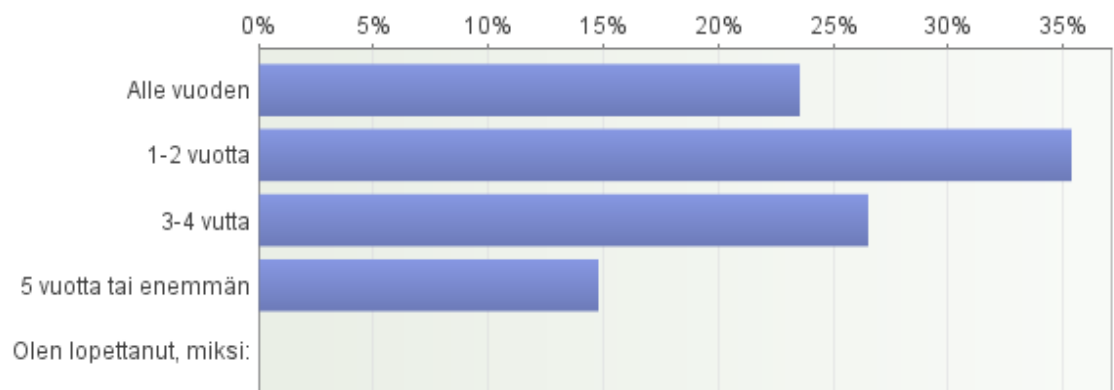
Kuvio 3 Onko harrastanut tanssia aikaisemmin

Suurimmalle osalle yhteisötanssi ei ollut tuttu termi ennen harrastuksen aloittamista (kuvio 4). Tämä on hyvin ymmärrettävää, sillä yhteisötanssitoiminta on vielä tällä hetkellä ruohonjuuri-tasolla Suomessa. He, jotka vastasivat termin olleen tuttu ovat luultavasti muutenkin kiinnostuneita tanssista ja kyseisen alan uutisista ja uusista tuulista. Monet ovat myös voineet osallistua erilaisiin luentoihin tai tapahtumiin, jossa yhteisötanssia on käsitelty. Esimerkiksi Yhteisötanssi-festivaali järjestetään Tampereella joka toinen vuosi. Vuonna 2012 festivaalin markkinointiin ja ohjelmaan kuului yhteisötanssiesityksiä ympäri kaupunkia.

Kuvio 4 Oliko yhteisötanssi tuttu termi ennen harrastamisen aloittamista

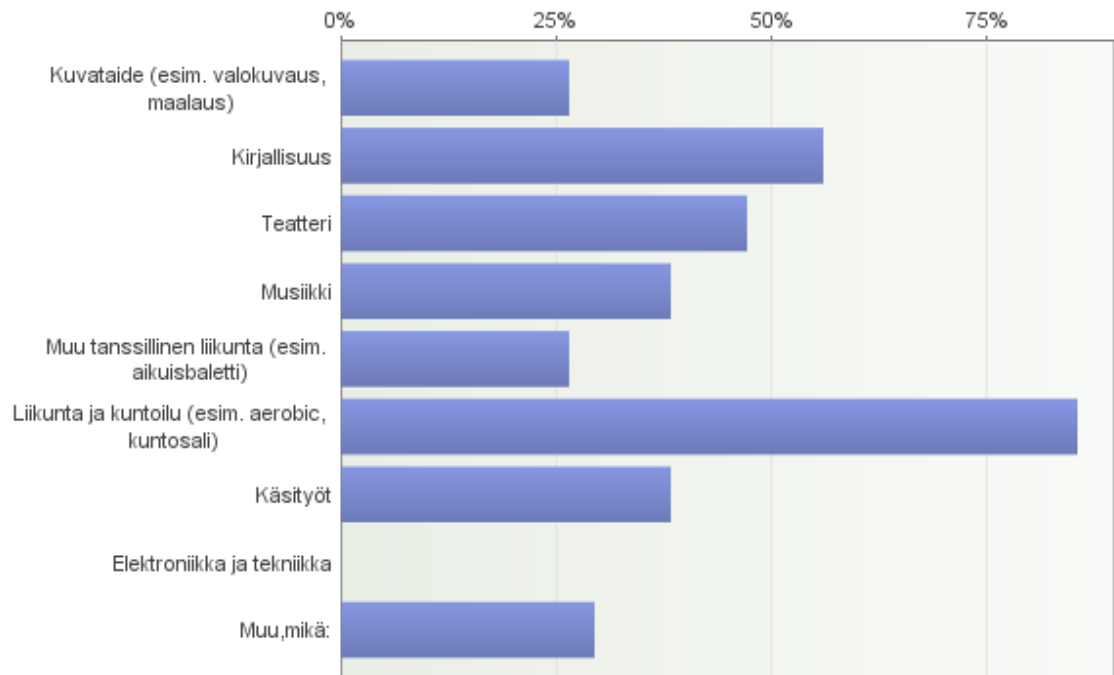
Noin 35 % vastaajista on harrastanut yhteisötanssia yhdestä kahteen vuotta ja noin 25 % on harrastanut sitä joko alle vuoden tai 3-4 vuotta (kuvio 5). Viisi vuotta tai enemmän -vastauksia tuli ainoastaan 15 %. Muutama vastaajista selvensi, että ei tällä hetkellä harrasta yhteisötanssia, sillä heidän ryhmänsä on tauolla. Varsinaisia yhteisötanssin lopettajia ei siis ollut yhtäkään.

Kuvio 5 Kuinka kauan on harrastanut yhteisötanssia

Muiden harrastusten kohteiden selvittämisellä oli tarkoitus kartoittaa mahdollista selkeää ryhmää, johon voisi kohdentaa markkinointia. Eniten vastauksia keräsi liikunta ja kuntoilu, jota yli 75 % osallistujista vastasi harrastavansa (kuvio 6). Tähän lukeutui muun muassa kuntosali, vesijumppa ja aerobic. Toisena tuloksissa oli kirjallisuus, yli 50 % nimesi sen harrastukseksi. Heti perässä tulivat teatteri sekä musiikki. Hiukan yllättäen muu tanssillinen liikunta keräsi vain 25 % vastauksista ja oli toiseksi viimeisenä. Vastaajien oli myös mahdollista kirjoittaa muita harrastuksia avoimeen kohtaan ja näiden vastausten joukosta löytyy muun muassa ratsastus, ja vapaaehtois- ja yhdistystoiminta.

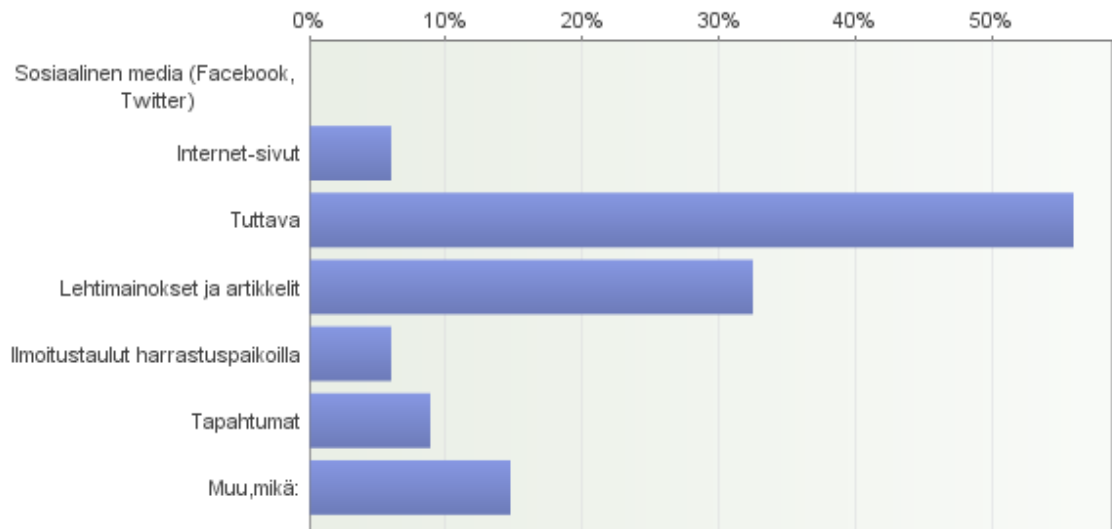

Kuvio 6 Mitä muuta harrastaa

3.2.2 Markkinointi-aiheiset kysymykset

Yhteisötanssin marginaalisuus näkyy vastauksissa kysymykseen, mistä kyselyyn osallistuneet ovat saaneet tietoa yhteisötanssista (kuvio 7). Lähes 60 % vastasi kuulleensa asiasta tuttavaltaan. Lehtimainokset ja artikkelit saivat vain 30 % vastauksista. Alle kymmeneen prosenttiin jäivät niin Internet-sivut, tapahtumat sekä ilmoitukset harrastuspaikoilla. Avoimeen kohtaan muutama osallistuja oli lisännyt sähköpostiin tulleen ilmoituksen.

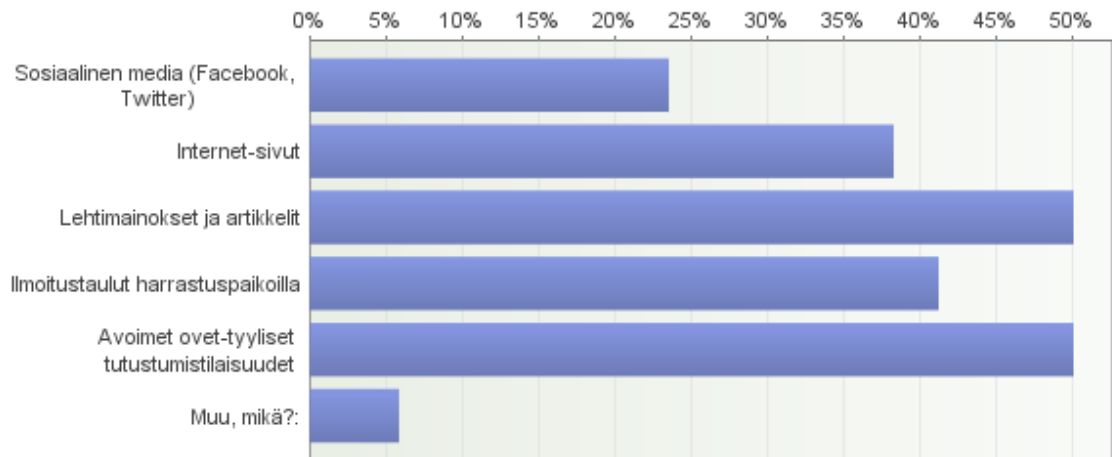

Kuvio 7 Mistä sai tietoa yhteisötanssin harrastamisesta

3.2.3 Avoimet kysymykset yhteisötanssi-kokemuksista

Opinnäytetyön yhtenä tavoitteena oli löytää uusia keinoja yhteisötanssin markkinoimiseen. Sen takia tulokset kysymykseen: ”mistä haluaisit saada tietoa yhteisötanssista”, olivat hyvin tärkeitä. Suurimman kannatuksen keräsivät perinteiset lehtimainokset ja artikkelit (kuvio 8). Internet-sivut sekä ilmoitukset harrastuspaikoilla keräsivät myös paljon kannatusta, mutta tulevaisuuden kehittämisen kannalta tärkeää on huomata avoimet ovet -tyylisten tilaisuuksien kannatus. Tätä ideaa kannatti 50 % vastaajista. Yhteisötanssia on hankalaa selittää ja ymmärtää ilman konkreettista näyttöä, joten näille tutustumistilaisuuksille voisi olla hyvin paljonkin tarvetta.

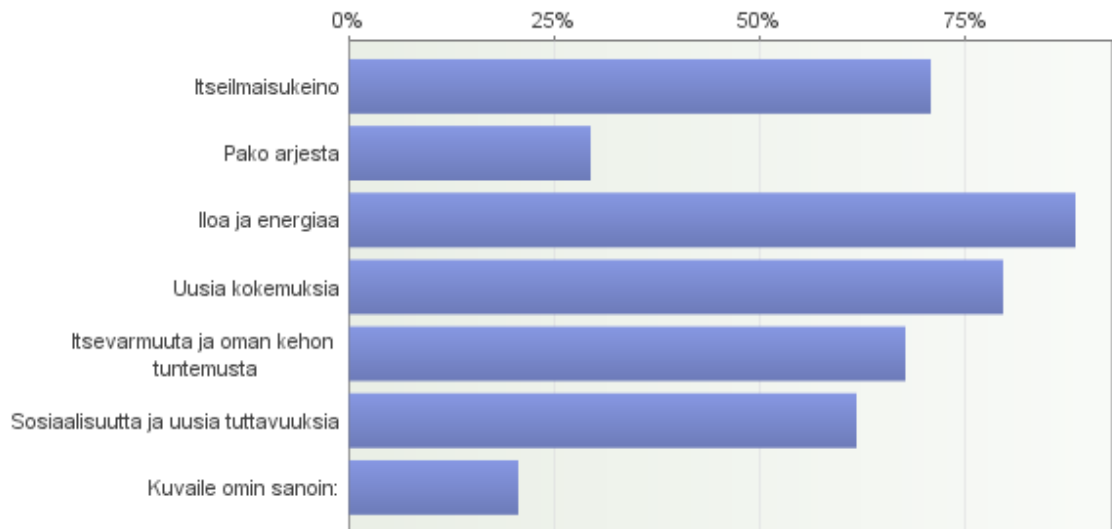
Sosiaalinen media keräsi vain hiukan yli 20 % kannatuksen, mikä selittyy jälleen kerran vastaajien keski-ikällä. Sosiaalista mediaa ei kuitenkaan tule unohtaa jatkossa, sillä se voi hyvinkin olla kunnollisten Internet-sivujen lisäksi tärkein väylä saavuttaa nuorempia harrastajia.

Kuvio 8 Mistä haluaisi saada tietoa yhteisötanssista

Koko opinnäytetyön idea nousi kysymyksestä miksi yhteisötanssia harrastetaan. Tämän vuoksi kyselyssä oli avoimia kysymyksiä, jossa kysyttiin konkreettisia syitä harrastukselle sekä positiivisia ja negatiivisia kokemuksia. Koska avoimia kysymyksiä on jokseenkin hankalaa purkaa tuloksiksi, lisäsin yhden monivalintakysymyksen niiden joukkoon. ”Mitä yhteisötanssi antaa sinulle?”-kysymys antoi muutaman rajatun vaihtoehdon harrastuksen motiiveiksi ja näistä eniten kannatusta keräsi iloa ja energiaa –vaihtoehto (kuvio 9). Seuraavaksi suurimman kannatuksen sai uusia kokemuksia -vaihtoehto. Samantyyllisiä vastauksia vilahti hyvin usein avoimien kysymysten vastauksissa. Monille vastaajille yhteisötanssi tarjosi myös uudenlaisen itseilmaisukeinon ja sitä kautta se toi uutta itsevarmuutta ja kehon tuntemusta.

Koko yhteisötanssi-sana kielii myös sosiaalisuuden tärkeydestä. Senpä takia noin 60 % vastasi sen tuovan sosiaalisuutta sekä uusia tuttavuuksia elämään. Etenkin eläkeläiselle tämä voi olla todella tärkeä osa-alue.

Kuvio 9 Mitä yhteisötanssi antaa

Varsinaisia avoimia kysymyksiä oli kolme: miksi harrastat yhteisötanssia, mikä on positiivisin kokemus ja mikä on negatiivisin kokemus. Tämän lisäksi pyysin vastaajia kertomaan, miten he kehittäisivät yhteisötanssia. Kyselyn lopuksi oli vielä mahdollisuus kirjoittaa muita mielteitä yhteisötanssista.

Yhteisötanssin harrastamiselle nousi muutama selkeä syy. Ensinnäkin se on vastaajien mielestä yksinkertaisesti kivaa ja mukavaa liikuntaa hyvässä seurassa. Se antaa iloa ja energiaa, kuten todettiin jo aihetta käsittelevässä monivalintakysymyksessä. Suurimmalle osalle tärkein syy on yhteisötanssin vapaus ja luovuus. Ei tarvitse osata tanssitekniikkaa eikä tehdä tiukkoja koreografioita. Saa liikkua ja luoda itse. Tämä myös mahdollistaa sen, että osallistuja voi tehdä oman kuntonsa mukaan, ilman aikaisempaa tanssikokemusta. Yhteisötanssin vapaus tarjoaa hyvää vastapainoa muille tanssilajeille, joissa tekniikka ja koreografia ovat isossa osassa.

”Nautin tanssista vaikka minulla ei ole tekniikkaa eikä pohjaa niin yhteisötanssissa osaan. Saan tehdä fiiliksellä ilman tekniikkapohdiskelua. Koen itseni kauniiksi ja hyväksi, ainakin ajoittain. Erilaisten ihmisten kohtaaminen on ilo ja samalla haaste sille, että pysyy auki ja uskaltaa.” (Nainen, 48 vuotta)

”Minulle siinä on kyse tanssista ja kohtaamisesta. Yhteisötanssi on minulle kehon, aistien ja muiden tanssijoiden vuorovaikutuksessa syntyvää liikettä, yhteisen luovuuden herättelyä, jakamista ja siinä

hetkessä olemista, vastaanottavaisena ja antavana, kaikki aistit avoinna.” (Nainen, 53 vuotta)

Huomioni kiinnittyi erityisesti negatiivisen palautteen vähyyteen. Olin toki sitä hiukan odottanutkin, mutta en niin pienenä määränä. Yhteisötanssi itsessään ei saanut kritiikkiä vaan se kohdistui lähes poikkeuksetta vastaajaan itseensä.

Moni vastaajaa valitti omasta huonoa kuntoaan, sillä sen takia ei aina pystynyt liikkumaan niin kuin olisi itse halunnut ja toivonut. Lisäksi oma malttamattomuus ja eräänlainen rauhattomuus poikivat negatiivisia kokemuksia. Harmiteltiin, kun ei osata rauhoittua ja rentoutua. Yhteisötanssissa ei ole vaatimuksia, mutta ihmisillä on omia, itseensä kohdistuvia odotuksia ja vaatimuksia. Niistä on joskus todella vaikeaa luopua ja heittäytyä musiikin vietäväksi.

”Ei heti tule mieleen. Ehkä se liittyy malttamiseen ja niin itsensä kuin toistenkin kuuntelemiseen. Joskus, jostain syystä eksyy suorittamisen maailmaan ja silloin ei tavoita sen enempää omaansa kuin ympärillä olevienkaan energiaa ja valoa.” (Nainen, 53 vuotta)

Positiivisia kokemuksia löytyi monenlaisia. Moni niistä linkittyi jo mainittuun mukavaan liikuntaan ja sosiaalisiin suhteisiin. Lähes kaikissa vastauksissa oli kuitenkin samanlainen taustakaiku – hyväksyntä. Hyväksytään oma ja toisen tapa liikkua. Hyväksytään kaikenlainen liike, että ei ole hyvää tai huonoa tapaa tehdä. Hyväksyminen nousi erittäin hyvin esiin erään osallistujan vastauksesta. Hän kertoi joutuvansa vammansa takia käyttämään pyörätuolia ja erilaisia apuvälineitä voidaakseen tanssia. Hänelle oli erittäin tärkeää, että hänet oli otettu tasavertaisena mukaan ryhmään, vammasta huolimatta.

Osa vastaajista kertoi tuntien puhdistavan ja meditatiivisen vaikutuksen olevan kaikkein positiivisin kokemus. Vaikka yhteisötanssi ei ole terapiaa, on tanssimisella terapeutisia vaikutuksia. Yhteisötanssin vapaa muoto antaa mahdollisuuden purkaa ja käsitellä erilaisia tunteita.

Vastaajien mielteet olivat hyvin yhtenäisiä myös, kun kysyttiin miten he kehittäisivät yhteisötanssia. Ne rajautuivat selkeästi opetuksen kehittämiseen sekä markkinointiin.

Vastaajat toivoivat jatkuvuutta ja säännöllisyyttä ryhmien toimintaan (tämä mainittiin myös negatiivisissa kokemuksissa). Muutama vastaaja oli joutunut lopettamaan harrastuksen, sillä heidän ryhmänsä koko pieneni lopulta niin paljon, ettei toimintaa kyetty enää jatkamaan. Tapaamisten epäsäännöllisyys on usein johtunut opettajan muista töistä, mikä oli vastaajien mielestä toki ymmärrettävää, mutta silti he toivoisivat säännöllisempiä tapaamisia. Lisäksi toivottiin, että tapaamiset kestäisivät noin puolitoista tuntia, sillä yhdessä tunnissa ei kuulemma ehdi tehdä paljoakaan. Säännöllisyys ja tarpeeksi pitkä tapaamiskerran kesto koettiin erityisen tärkeäksi aloitteleville ryhmille.

Avoimet ovet -tyyliset tutustumiskerrat oli suosittu kehittämisidea. Yhteisötanssi on käsitteenä hankala ymmärtää, joten konkreettisen esimerkin kautta idea ja ajatus tulisi esille ja ehkä innostaisi uusia ihmisiä kokeilemaan sitä. Moni vastaajista ehdotti myös, että tutustumiskerrat vietäisiin suoraan potentiaalisten asiakkaiden luokse, esimerkiksi vanhainkotiin tai kouluihin. Yhteisötanssia tulisi painottaa hyvänä liikuntamuotona etenkin erityisryhmille. Lisäksi olisi tärkeää saada ihmiset ymmärtämään, että yhteisötanssi ei vaadi aikaisempaa tanssikokemusta. Tämä voisi olla hyvinkin ratkaiseva motivaattori yhteisötanssiharrastuksen aloittamiselle.

Ylipäättänsä tietoisuutta tulisi saada lisättyä ja moni mainitsi hyvin perinteisiä markkinointitapoja; lehtiartikkelit ja ilmoitukset tapahtumissa, joissa on paljon eri-ikäisiä ihmisiä. Kuntien ja kaupunkien päätöksentekijöiden tietoisuutta pitäisi myös lisätä, jotta yhteisötanssin olisi helpompi saada rahoitus ja näin aloittaa vaikka uusi yhteisötanssiryhmä. Muutama vastaaja oli lisätietoja-kohdassa kertonut, että monet heidän ystävistään odottavat mahdollisuutta liittyä johonkin yhteisötanssiryhmään.

Lisäksi useat vastaajat toivoivat jonkinlaista tiedotusjärjestelmää harrastajille. Jos ei kuulu mihinkään yhteisötanssiryhmään, voi olla hankalaa löytää tietoa tilaisuuksista, joissa sitä voi harrastaa.

3.3 Tosimiehet-haastattelu

Miesten 60 + ryhmä ”Tosimiehet” aloitti toimintansa Tampereella elokuussa 2011 (Yhteisötanssi 2010). Ryhmän perusti yhteisötanssitaitelija Marjo Hämäläinen yhdessä Sisä-Suomen tanssin aluekeskuksen kanssa ja yhteistyössä oli mukana myös Kunnossa Kaiken Ikää -hanke. Ajatus miesten omasta yhteisötanssiryhmästä heräsi Hämäläisen 60+ -sekaryhmän harjoituksissa. Tosimiehissä miesten on helppo lähestyä tanssia miesporukassa. Tosimiehet-ryhmä joutui lopettamaan toimintansa keväällä 2013, mutta osa miehistä on siirtynyt Hämäläisen 60+ -sekaryhmään.

Tosimiehet-haastattelun avulla on tarkoitus löytää uusia keinoja saada miehiä harrastamaan tai edes kokeilemaan yhteisötanssia.

Ryhmäläisistä yksi oli jo aikaisemmin harrastanut yhteisötanssia Hämäläisen sekaryhmässä. Muut osallistujat olivat ensikertalaisia, mutta heillä oli useimmiten kokemusta lavatansseista tai muista senioritansseista.

Siinä missä yhteisötanssin harrastamisessa naisia motivoi luovuus ja ilmaisu, on miehillä pääasiana liikunta ja kehon liikkuvuuden lisääminen. Tämä näkyy myös heidän muissa harrastuksissaan; kuntopiiri, vesijumppa, kuntosali, pyöräily ja muu liikunta.

Yksi vastaajista kertoi kohtaamisesta painonnostajien kanssa, jotka katselivat ryhmän harjoituksia. He olivat todenneet, että he eivät olisi tuota yli tunnin kestänyttä harjoitusta jaksaneet, vaikka lihaksia kyllä löytyi. Miehet keskittyvät harrastuksissaan edelleen voimalajeihin ja tanssi mielletään naisten harrastukseksi. Vastaajat olivat sitä mieltä, että mainostamalla yhteisötanssin liikunnallisuutta ja voimallisuutta, voisi laji alkaa kiinnostaa miehiäkin. Tanssi on erittäin hyvä keino lisätä tasapainoa, koko kehon liikkuvuutta sekä kestävyyttä. Tulisi painottaa ettei yhteisötanssi oli paritanssia vaan tanssi lähtee omasta itsestä, omasta liikkumisesta. Saa tanssia yksin ryhmässä. Vapaa liikkuminen mahdollistaa myös oman kunnon mukaan tekemisen.

Vastaajien mielestä paras keino tavoittaa miehet on perustaa lisää yhteisötanssiryhmiä pelkästään miehille. Ainoastaan naisista koostuvaan ryhmään

voi olla todella vaikea tulla, varsinkin jos tanssi ei ole tuttu harrastus. Vastaajat kertovat, että jopa miesryhmässä alku oli hiukan hankalaa, mutta jollain tapaa turvallisempaa. Näistä miesryhmistä voisi sitten halutessaan jatkaa vaikka sekaryhmään, mutta yhtä tärkeää olisi taata miesryhmien jatkuminen.

Perinteiset markkinoinnin kanavat sekä avoimet ovet -tyyppiset tutustumistilaisuuksien ovat vastaajien mielestä paras keino lähestyä uusia miesharrastajia. Esimerkiksi Tosimiehet-ryhmää perustettaessa Hämäläinen ja yksi miehistä kävivät paikallisessa radiossa haastateltavana ja siellä heistä kiinnostui myös televisio. Näiden esiintymisten jälkeen ryhmään liittyi uusia kiinnostuneita miehiä

4 JOHTOPÄÄTÖKSET

4.1 Miksi yhteisötanssia harrastetaan?

Kuten kyselyn vastauksista kävi ilmi, yhteisötanssin harrastamisella nousi esille kaksi selkeää motiivia: ensinnäkin se on mukavaa ja kivaa liikuntaa ja toisekseen se on vapaata ja luovaa toimintaa. Tämän lisäksi etenkin miehet korostivat yhteisötanssin liikunnallista puolta tärkeimpänä motiivinaan.

Teoria-osuudessa mainitsin yhteisötaiteen yhteydessä Paulo Freiren ja hänen ”vapauttavan pedagogiikansa”. Vaikka missään ei ole erikseen mainittu, että hänen filosofiansa vaikuttaisi myös yhteisötanssin taustalla, on näissä kahdessa mielestäni osittain samoja ajatuksia. Freire painotti oppilaslähtöistä oppimista, jossa opettaja kysyy enemmän kuin antaa vastauksia. Tämä kuulostaa paljolti samalta kuin yhteisötanssin ”näkymätön opettaja”, jossa opettaja pyrkii siirtämään vastuun ryhmälle ja itse jäämään koko ajan enemmän taka-alalle. Lisäksi Freiren mielestä kaikki taiteen muodot ovat ihmisen synnynnäisiä keinoja kommunikoida. Erilaiset kansantanssit ja heimotanssit ovat kautta aikojen ilmaisseet tunteita ja kertoneet tarinoita tanssin ja liikkeen kautta. Mielestäni tämä pätee yhteisötanssiin. Yhteisötanssi ja sen vapaamuotoisuus antaa harrastajalle mahdollisuuden tyydyttää synnynnäistä tarvettaan kommunikoida liikkeen kautta. Tämä on selkeästi havaittavissa kyselyn tuloksissa, jossa yhteisötanssin vapautta ja luovuutta korostettiin.

Yhteisötanssi tarjoaa mahdollisuuden käsitellä harrastajan omia tuntemuksia sekä antaa luvan tanssia juuri niin kuin sillä hetkellä tuntuu. Jos haluaa tanssia itsekseen, se on mahdollista. Jos haluaa käsitellä surullisia tai iloisia tunteitaan, se on mahdollista. Tanssilla on terapeuttisia vaikutuksia, mikä on myös yksi syy harrastukselle. Vapaamuotoisuus korostuu siinä miten tanssitaan. Suurin osa tanssilajeista on hyvin tarkkaa ja tekniikkaan perustavaa. Tunneilla keskitytään tekniikan opetteluun sekä tehdään kaikille samaa, tiettyä koreografiaa. Yhteisötanssi tarjoaa vaihtoehdon, jossa tekniikalla tai tanssikokemuksella ei ole väliä. Yhteisötanssin kautta voi löytyä kipinä aloittaa jokin muukin tanssiharrastus tai saada jotain uutta ilmaisua muuhun tanssiin.

Periaate, että tanssi kuuluu kaikille näkyy etenkin hyväksynnän tärkeytenä. Yhteisötanssin harrastajat kokevat itsensä ja tapansa tanssia hyväksytyksi, sillä yhteisötanssissa ei ole oikeaa tai väärää tapaa. Yhtälailla he myös oppivat hyväksymään toiset ihmiset. Tämä on vapauttavaa ja luo lisää itsetuntoa ja uskallusta. Koetaan, että minäkin voin olla hyvä tanssija, vaikka minulla ei ole aikaisempaa tanssikokemusta. Minä osaan ja minut hyväksytään.

Sosiaalisuus on tärkeä osa-alue monessa harrastuksessa, niin myös yhteisötanssissa. Kun harrastusporukan yhteishenki on hyvä, on harrastusta helppo ja mukava jatkaa. Yhteisötanssin parista löytyy monenlaisia ihmisiä vauvasta vaariin, joten siellä pääsee kohtaamaan ihmisiä joiden kanssa ei välttämättä olisi muuten tekemisissä. Etenkin eläkeläisille uusien ihmisten kohtaaminen voi olla todella tärkeää.

Yhteisötanssi koskettaa harrastajaa monelta kantilta. Se on monipuolista liikuntaa, joka parantaa kehon liikkuvuutta ja tasapainoa. Sen parissa kohtaa uusia ja erilaisia ihmisiä. Se tarjoaa mahdollisuuden herätellä omaa tanssillisuutta. Se on vapaa ja luovaa ja sen avulla voi käsitellä tunteita. Se antaa kaikenlaisille ihmisille mahdollisuuden tanssia. Se hyväksyy kaikenlaisen liikkeen. Yhteisötanssi kuuluu kaikille.

4.2 Yhteisötanssin markkinointi

Yhteisötanssin markkinoinnin kehittäminen tulisi mielestäni näin aluksi aloittaa ihan perusasioista. Erilaisista projekteista ja esiintymisistä tulisi aktiivisesti vinkata medialle. Yhteisötanssin tilanteessa etenkin televisio olisi hyvä kanava markkinoida, sillä siinä olisi mahdollista visuaalisesti esittää mitä yhteisötanssi on. Televisioon on kuitenkin hankala päästä, joten sanoma- ja aikakauslehdet olisivat mielestäni tärkeämpiä kanavia. Juttuvinkki voisi koskea vaikkapa paikallisen ryhmän esitystä tai paikallisessa vanhainkodissa toteutettavaa projektia. Sanomalehdissä on usein paikka eri järjestöjen ilmoittamille tapahtumille. Näihin ja muihin mahdollisiin tapahtumakalentereihin tulisi aina muistaa laittaa ilmoitus esimerkiksi avoimista tilaisuuksista. Jos tuleva tapahtuma on avoimet ovet -tutustumistilaisuus, on silloin panostettava tapahtumakalentereiden lisäksi

kunnolliseen tiedotteeseen. Aikakauslehtiin tulisi mielestäni tarjota esittelevämpää aihetta, joka kertoisi esimerkiksi yhteisötanssiopettajasta ja hänen työstään. Aikakauslehtien ongelmana on tulevien lehtien jo ennakoon päätetyt aihepiirit. Tämä saattaa hankaloittaa esimerkiksi tietystä projektista kertovan jutun tekemistä. Aikakauslehtien kohdalla on siis oltava ajoissa ja osattava hiukan myös soveltaa jutun aiheen suhteen.

Ilmoitustauluille laitettavat ilmoitukset olivat kyselyyn vastanneiden suosiossa. Tällaisia paikkoja voisivat olla esimerkiksi kirjastot ja muut paikat joissa käy paljon erilaisia ihmisiä. Myös erilaiset toritapahtumat, joihin voi mennä esiintymään tai esittelemään järjestöjä, ovat mielestäni hyvin potentiaalisia paikkoja uusien harrastajien tavoittamiseksi. Tällaisiin suurempiin tapahtumiin osallistuminen helpottaa markkinointia. Paikalla kiertää paikallisia toimittajia ja ehkä radio- ja televisiotoimittajia. Lisäksi tapahtuman oma markkinointi helpottaa työtä.

Markkinoinnin kannalta hyvät nettisivut ovat tärkeitä. Yhteisö tanssii ry:n sivut kertovat perustiedot yhteisötanssista, mutta tämän lisäksi sinne voisi mielestäni lisätä esimerkiksi videoita ja kuvia havainnollistamaan yhteisötanssia. Nuorempaa, ja miksei vanhempaakin, sukupolvea varten tulisi mielestäni hyödyntää sosiaalista mediaa. Facebook ja Youtube toimisivat erittäin hyvin, kun taas esimerkiksi Twitter saattaa rajatun kirjainmääränsä vuoksi olla hiukan hankala väline markkinoinnin kannalta.

Mielestäni nykyisiä harrastajia voitaisiin kannustaa puhumaan yhteisötanssista omille ystävilleen. Puskaradio-tyylinen markkinointi on hyvin toimivaa ja kun kommentit tulevat lajia harrastavalta, on se myös uskottavaa. Uusille harrastajille voisi tarjota mahdollisuutta liittyä postituslistalle, jossa ilmoitettaisiin tutustumistilaisuuksista, esiintymisistä ja milloin ryhmään on mahdollista liittyä. Tällaisten sähköpostiviestien lähettämisen jättäisin kyseisen yhteisötanssiryhmän opettajalle, mutta apuna voisi toimia paikallinen tanssin aluekeskus tai Yhteisö tanssii ry. Heidän sivuiltaan voisi löytyä opettajan yhteystiedot ja vinkit, miten sähköpostilistalle voi liittyä. Toki olisi hienoa, jos yhteisötanssiryhmällä olisi omat nettisivunsa, jolloin kaikki tarpeellinen tieto ja yhteystiedot löytyisivät sieltä. Ryhmän voisi helposti perustaa Facebookiin, jolloin uudet harrastajat voisivat helposti liittyä sivuston ”tykkääjiin” ja näin olla perillä ryhmän toiminnasta.

Etenkin miehille suunnatussa markkinoinnissa tulisi painottaa yhteisötanssin liikunnallisuutta. Se on monipuolinen harrastus, joka parantaa erityisesti kehon liikkuvuutta ja tasapainoa. Tätä tulee toki korostaa muussakin markkinoinnissa. Yhteisötanssia harrastavien miesten kommentit ovat tärkeitä miehille suunnatussa markkinoinnissa, joten heitä tulisi aktiivisesti hyödyntää. Esimerkiksi lehtiin voisi tarjota haastatteluun muutamia yhteisötanssia harrastavia miehiä. Lisäksi kaikissa tapahtumissa ja tilaisuuksissa, joissa yhteisötanssia esitellään, olisi hyvä saada myös miehiä paikalle puhumaan, sillä aiheesta kiinnostuneiden miesten on luultavasti helpompi lähestyä toista miestä.

Yhteisötanssin markkinoiminen vaatii aluksi perinteisten tiedotus- ja markkinointivälineiden täydellistä hallintaa. Täytyy varautua siihen, että aina se tiedote ei mene läpi lehden toimituksessa, mutta kun jaksaa määrätietoisesti kertoa yhteisötanssin kuulumisista, niin tilanne helpottuu. Tämän jälkeen markkinointia voidaan suunnata erikoisemmille poluille ja keskittyä esimerkiksi sosiaaliseen mediaan. Kirjallisten töiden lisäksi tulee rohkeasti käyttää kuvaa, videota ja ääntä, sillä niistä yhteisötanssin idea käy parhaiten selväksi. Oli markkinointikanava mikä tahansa, tulisi siitä käydä ilmi, että yhteisötanssi sopii kaikille eikä se vaadi aikaisempaa tanssikokemusta.

4.3 Yhteisötanssin kehittäminen

Tietoisuuden lisääminen on yhteisötanssin tärkein kehittämisen kohde. Mielestäni tätä varten olisi hyvä tehdä esittelyvideo. Yhteisötanssin käsite voi selitettynäkin olla hiukan kummallinen, joten video, jossa näytettäisiin konkreettisesti yhteisötanssia, voisi avata käsitettä paremmin. Tätä samaa videota voisi hyödyntää monella eri suunnalla.

Videon avulla voitaisiin lähestyä kaupunkien ja kuntien päättäjiä ja tämän myötä yhteisötanssi saisi kenties helpommin rahoitusta, kun asiakin olisi hiukan tutumpi. Rahoituksella voisi ensisijaisesti taata olemassa olevien yhteisötanssiryhmien toiminnan ja vasta mahdollisuuksien mukaan aloittaa uusia. Sosiaaliala on hyvin

potentiaalinen yhteistyökumppani, sillä yhteisötanssia on jo toteutettu esimerkiksi vanhainkodeissa. Video toimisi eräänlaisena lähettiläänä ja infokirjeenä, jolla lähestyttäisiin niin alan kouluja kuin jo alalla työskenteleviä. Tämän jälkeen, kiinnostuksen mukaan, järjestettäisiin koulutuksia yhteisötanssista. Koulutuksia voisi laajentaa koskemaan yhteisötanssin lisäksi myös muita sosiokulttuurisen työn keinoja, jolloin sitä olisi ehkä helpompi markkinoida.

Yhteisötanssia voisi mielestäni kehittää myös tyky-toiminnan suuntaan ja tarjota työyhteisöille pientä yhteisötanssikurssia vaikkapa virkistyspäivän ohjelmaksi. Jälleen kerran esittelyvideolla lähestyttäisiin yrityksiä ja tämän lisäksi kerrotaisiin esimerkkejä mitä tyky-tunnilla voitaisiin tehdä. Yhteisötanssin myyntivaltteja ovat mm. sen soveltuvuus kaikille (ei tarvitse olla tanssitaustaa, eikä vaadi kovaa kuntoa) eikä se vaadi erikoisia tiloja tai varusteita. Osalla tanssin aluekeskuksista onkin jo vastaavanlaisia paketteja tarjolla, joten suunta on oikea.

Opiskelijoita tai nuoria aikuisia ei kyselyyn vastanneiden joukossa ollut yhtään. Nuorison elämässä yhteisötanssi joutuu kilpailemaan hyvin erilaisten harrastusten ja vapaa-ajan vieton tapojen kanssa ja se häviää niille lähes poikkeuksetta. Yhteisötanssia voisi tarjota kokeiltavaksi koulujen vapaasti valittavien kurssien sekä liikuntatuntien kautta. Lisäksi paikalliset nuorisotoimet järjestävät paljon erilaista tekemistä nuorille, joten yhteistyö heidän kanssaan olisi mielestäni hyvä keino lähestyä nuoria. Yhteisötanssia pitäisi kuitenkin rohkeasti tarjota myös pienemmille lapsille, tämä toive esitettiin kyselyn vastauksissa. Tässä hyvinä yhteistyökumppaneina voisivat toimia päiväkodit sekä erilaiset lasten kulttuurikeskukset, jotka tarjoavat monenlaisia kulttuuri-harrastuksia.

Yhteisötanssin kenttä on erittäin hajanainen tällä hetkellä. Suomessa toimii Yhteisö tanssii ry, jonka hallituksesta ja jäsenistä löytyy yhteisötanssinopettajia, mutta siihen eivät kuulu läheskään kaikki yhteisötanssin opettajat. Lisäksi hyvin moni yhditykseen kuuluva on jo saattanut siirtyä opettamaan jotain muuta kuin yhteisötanssia. Toiminta tulisi saada yhtenäisemmäksi. Mahdollisten yhteisötanssikoulutusten yhteydessä voisi kertoa Yhteisö Tanssii ry:stä, jolloin koulutukseen osallistujat voisivat liittyä siihen. Mielestäni myös Yhteisö tanssii ry:n toimintaa voisi laajentaa. Se voisi pitää kirjaa aktiivisista opettajista ja heidän yhteystiedoistaan. Mahdollinen asiakas voisi ottaa yhteyttä järjestöön ja pyytää

esimerkiksi tietyllä alueella toimivien opettajien yhteistietoja. Samanlaista toimintaa voisi ehdottaa myös tanssin aluekeskuksille, sillä he tuntevat hyvin oman alueensa tanssijat.

Uusien harrastajien on hieman vaikeaa löytää yhteisötanssi, koska toiminta on vielä niin pientä. Monet kyselyyn vastanneista toivoivatkin avoimet ovet -tyylisiä tutustumispäiviä. Näille tunneille olisi mahdollista tulla katsomaan ja selvittämään mitä yhteisötanssi on ja onko se sellaista mitä itse voisi harrastaa. Avoimia ovia voisi järjestää aina, kun ryhmiin on mahdollista ottaa uusia jäseniä. Näistä tilaisuuksista voisi tiedottaa lehdissä ja alueen tapahtumakalentereissa. Myös erilaiset tapahtumat, joihin on mahdollista mennä esittelemään yritystä tai järjestöä, olisivat mielestäni potentiaalisia paikkoja esitellä yhteisötanssia.

Täytyy muistaa, että kaikki uudet harrastajat eivät ole kokemattomia tanssijoita, vaan osalla on aikaisempaa tanssitaustaa. Tällaisia ihmisiä voisi yrittää lähestyä etenkin tanssikoulujen kautta. Hyvin monella koululla on kurssimuotoisia tunteja pitkin vuotta tai kesäisin. Nämä kurssit saattavat poiketa koulun normaalista tuntitarjonnasta ja niiden avulla voidaan esimerkiksi tutustuttaa koulun tanssijat uuteen, myöhemmin tuntitarjontaan lisättävään tanssituntiin. Yhteisötanssia voisi tarjota tällaiseksi kurssiksi. Tavoitteena ei välttämättä tarvitse olla yhteisötanssin saaminen osaksi tuntivalikoimaa, vaan ylipäättänsä saada ihmisiä tutustumaan lajiin ja sitä kautta kiinnostumaan ja innostumaan siitä. Kuten kyselyn vastauksissakin eräs osallistuja vastasi, yhteisötanssi tarjoaa hyvä vastapainoa tekniikkaan perustuville tanssilajeille.

Kyselyn vastauksissa muutamat toivoivat paikallista tiedotusta yhteisötanssitalaisuuksista. Kaikki eivät kuulu yhteisötanssiryhmään, joten he kaipaisivat jotain keinoja saada tietää avoimista yhteisötanssi-tilaisuuksista. Tämä voisi olla esimerkiksi nettikalenteri tai sähköpostilista. Kuka tätä hallinnoisi onkin hiukan hankalampi kysymys. Mielestäni tämänkin kehitysidean voisi osoittaa Yhteisö Tanssii ry:lle tai tanssin aluekeskuksille, sillä heillä oletettavasti on se kaikkein tuorein tieto yhteisötanssitoiminnasta. Lisäksi olisi luotava esimerkiksi nettisivut, joista saisi tietoa missä paikkakunnilla yhteisötanssia on mahdollista harrastaa. Tällä hetkellä kyseisen tiedon saanti on lähinnä puskaradion ja oman tiedonhankinnan harteilla.

Tanssin aluekeskuksia tulisi mielestäni rohkaista järjestämään yhteisötanssikoulutuksia. Kiinnostuneita osallistujia varmasti olisi vaikka aktiivista kyselyä koulutuksien perään ei olisikaan. Sisä-Suomen tanssin aluekeskuksen syksyllä 2012 järjestämässä koulutuksessa osallistujat pitivät osana koulutusta valitsemaalleen kohderyhmälle yhteisötanssitunnin. Tällaiset harjoitustyöt tarjoavat hyvän mahdollisuuden tutustua paikallisiin toimijoihin ja sitä kautta voi löytyä myös uusia yhteistyökumppaneita, joita ei välttämättä aikaisemmin ole tullut lähestyttyä.

Yhteisötanssilla on lupaava tulevaisuus Suomessa, mutta se vaati paljon töitä. Tällä hetkellä tulee panostaa yleisen tietoisuuden lisäämiseen. Yhteisötanssilla on paljon annettavaa kaikille ihmisille, joten sen vieminen eteenpäin on hyvin tärkeää.

4.4 Omaa pohdintaa

Tein kulttuurituottaja-opintojeni viimeisen työharjoittelun Sisä-Suomen tanssin aluekeskuksessa Tampereella. Jo työhaastattelussa kerroin halukkuudestani tehdä opinnäytetyö heille. Tätä ajatusta lähdettiin hiomaan syksyllä 2012, kun aloitin aluekeskuksen tuotantoassistenttina. Aiheeksi valikoitui yhteisötanssi, johon pääsin tutustumaan heti töideni alussa järjestetyn Yhteisötanssifestivaalin kautta.

Aluekeskuksen tuotantoassistenttina pääsin tutustumaan tanssin kenttään ja siellä työskentelemiseen. Osallistuin tanssituotantoihin, koulutustoimintaan sekä normaaleihin toimistotöihin, kuten tiedottamiseen ja myyntitöihin. Yhteisötanssiin tutustuin etenkin Yhteisötanssifestivaaleilla sekä toimiessani kurssisihteerinä yhteisötanssi-perehdytyksessä. Työharjoittelu aluekeskuksella kasvatti minua paljon kulttuurituottajana, sain esimerkiksi lisää itsevarmuutta omaan työskentelyyni. Opin kantapään kautta miten toimia, kun asiat menevät huonosti ja kun budjetti on erittäin rajallinen.

Opinnäytetyöni tarkoitus oli kartoittaa yhteisötanssin harrastajien kokemuksia ja käyttää niitä hyödyksiä markkinoinnin kehittämisessä. Mielestäni tutkimus ja koko opinnäyte ovat onnistuneita vaikka matkalla olikin pieniä vastoinkäymisiä.

Vaikeinta opinnäytetyö-prosessissani oli suomenkielisen lähdemateriaalin sekä kyselyyn osallistujien löytäminen. Yhteisötanssista on kirjoitettu jonkin verran

suomeksi, mutta esimerkiksi kattava teos historiasta, perusteista ja käytännöistä puuttuu. Tämän takia jouduin tilaamaan perusteoksen ulkomailta. Osallistujien etsimistä hankaloitti ryhmien hajanaisuus ja niiden soveltuvuus opinnäytetyöhön. Monet sopivalta vaikuttavat ryhmät olivatkin nimeltään esimerkiksi luova tanssi. Tällaiset ryhmät eivät voineet osallistua kyselyyni, sillä se vaati tietoisuutta yhteisötanssin harrastamisesta. Olen kuitenkin tyytyväinen lopputulokseen. Myös valitsemani tutkimusmenetelmät, haastattelu ja kysely, soveltuivat työhöni hyvin. Kyselyn avulla tavoitin paljon enemmän osallistua kuin esimerkiksi pelkkää haastattelua käyttämällä. Haastattelu toimi paremmin, kun osallistujia oli vain muutama.

Kokonaisuutena opinnäytetyö-prosessi oli antoisa ja kasvattava sekä ammatillisessa mielessä, että henkilökohtaisen tiedon janon sammuttamisessa. Olen aina ollut kiinnostunut tanssista, joten oli hienoa päästä tutustumaan alaan, josta niin harva vielä tietää. Aion tämän opinnäytetyönkin jälkeen pysyä ajantasalla yhteisötanssin kuulumisista ja uusista tuulista.

Tanssin ala on kulttuurituottajalle potentiaalinen työllistäjä. Ympäri Suomea toimivien tanssin aluekeskusten lisäksi löytyy esimerkiksi tanssiteattereita sekä itsenäisiä tanssiryhmiä, jotka hakevat näytöksilleen tuottajaa. Tiedän, että tämä opinnäytetyö sekä tanssin aluekeskuksella tehty työharjoittelu antavat minulle eväitä työelämään. Tutustuin alati kasvavaan ja kehittyvään taiteen alaan ja toivon, että saisin tulevaisuudessakin tehdä töitä sen parissa.

LÄHTEET

- Amans, D. 2008. Community Dance – What's That?. Teoksessa: Amans, D (ed.). 2008. An Introduction to Community Dance practice. Palgrave MacMillan. Hampshire. Iso-Britannia. 3-10.
- Heimonen, K. 2005. Tanssi etsii paikkaansa yhteisössä. Teoksessa: Renlund, M., Ventola, M-R. (toim.) 2005. Draamaa ja teatteri yhteisöissä. Yliopistopaino. Helsinki. Helsingin ammattikorkeakoulu Stadian julkaisuja. Sarja B: oppimateriaalit 5. 100-105.
- Heimonen, K., Kaiku, J. 1999. Tanssia kaikille – yhteisötanssin periaatteet ja käytännöt. Teatterikorkea. 1.
- Hiltunen, A. 2008. Tanssin kieli luo yhteyden vanhukseen. Kuntalehti (2/2008), 23-25.
- Hiltunen, M., Jokela, T., 2001. Täälläkö taidetta? – johdatus yhteisölliseen taidekasvatukseen. Lapin yliopiston taiteiden tiedekunnan julkaisuja D: Opintojulkaisuja. 4. VSL opintokeskus.
- Hirsjärvi, S., Hurme, H. 2000. Tutkimushaastattelu – teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Yliopistopaino. Helsinki.
- Historiaa. 05.04.2009. [Verkkosivu]. Yhteisö tanssii ry. [Viitattu 20.03.2013]
Saatavana: <http://www.yhteisotanssi.fi/category/yhdistys/historiaa/>
- Hämäläinen, M. <xxx.xxx@xxx.fi> 27.03.2013. Kysymyksiä yhteisötanssista Suomessa. [Henkilökohtainen sähköposti]. Vastaanottaja: Ida Kervinen. [Viitattu 29.03.2013].
- Jokela, T., Hiltunen, M., Huhmarniemi, M., Valkonen, V. 2006. Taide, yhteisö & ympäristö. Art, Community & Environment. [Verkkokirja]. Rovaniemi. Lapin yliopisto. [Viitattu 2.02.2013]. Saatavana: <http://ace.ulapland.fi/yty/>
- Katerga, L. 2008. Whose voice is it anyway?. Teoksessa: Amans, D. An Introduction to Community Dance Practice. Palgrave MacMillan. Hampshire. Iso-Britannia. 43-50.
- Kinnunen, P., Penttilä, L., Rantala, J., Salonen, K., Tervo, T. (toim.) 2003. INNOSTUSKIRJA.NYT- Sosiokulttuurisen toiminnan polunpäitä.Opintokeskus Kansalaisfoorumi. Painotalo Suomenmaa.

- Kirsi, K. <xxx.xxx@xxx.fi> 05.04.2013. Pikainen kysymys yhteisötanssi-opinnäytetyötäni varten. [Henkilökohtainen sähköposti]. Vastaanottaja: Ida Kervinen. [Viitattu 09.04.2013].
- Kurki, L. 2002. Persoona ja yhteisö – personalistinen sosiaalipedagogiikka. Paino Kopijyvä. Jyväskylä.
- Leppilahti, M. 2009. Tanssi tuo iloa arkeen. [Verkkolehtiartikkeli]. Sairaanhoitajaliitto. [Viitattu 09.04.2013]. Saatavana: http://www.sairaanhoitajaliitto.fi/amatilliset_urapalvelut/julkaisut/sairaanhoitaja-lehti/12_2009/muut_artikkelit/tanssi_tuo_iloa_arkeen/
- McLorg, T. The History of Community Dance in the UK Transcription. 28.08.2006. [Verkkosivu]. Can Do Can Dance. [Viitattu: 09.04.2013]. Saatavana: <http://www.candocandance.de/history.html>
- Mitä on yhteisötanssi?. 03.04.2009. [Verkkosivu]. Yhteisö tanssii ry. [Viitattu 13.03.2013]. Saatavana: <http://www.yhteisotanssi.fi/mita-on-yhteisotanssi/>
- Piekkari, J. Arts, educators, communities – a participatory approach. Teoksessa. Piekkari, J. (ed.) 2005. DRAMA – a WAY to social inclusion. Practical process descriptions for drama workers. Centre for Extension Studies, University of Turku.
- Roivanen, I. Kolme näkökulmaa yhteisötanssiin. Tanssi 2/2006. s. 28-30. Tanssi tiedotuskeskus.
- Sederholm, H. 2008. Yhteisötaiteen juurilla. Teoksessa: Kivimäki, K., Kolsio, H. 2008. Yhteyksiä – asiaa yhteisötaiteesta. Tammerpaino Oy. Tampere. 37-55.
- Silby, M. 2011. The rise and rise of community dance. Animated (autumn 2011). 11-13.
- Tanssikummi. 2012. [Verkkosivu]. Läntisen tanssin aluekeskus. [Viitattu 10.04.2013]. Saatavana: http://www.l-tanssi.fi/dance/index.php?option=com_content&view=article&id=178%3Atanssikummi&catid=36&Itemid=106
- Thomson, C. 2010. Yhteisötanssi Iso-Britanniassa: Sen merkitys ja saavutukset. Teoksessa: Heimonen, K., Hämäläinen, M., Kuusisto, S., Thomson, C. Yhteisötanssi-julkaisu. Yhteisötanssi ry. 2010. Tampere.
- Väänänen, S. 2004. Taide ja taiteilija yhteisössä. Teoksessa: Jämsen, A., Kukkonen, T. (toim.). 2004. Voimavirtaa arkeen – taide ja kulttuuri sosiaalialan työssä. Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu. Joensuun yliopistopaino. Joensuu. 41-48.

Yhteisötanssi. 2010. [Verkkosivu]. Sisä-Suomen tanssin aluekeskus. [Viitattu 28.03.2013]. Saatavana: <http://www.sisasuomentanssi.fi/pirkanmaa/yhteisotanssi/>

Yhteisötaiteen työtavat – esimerkkejä yhteisötaideprojekteista. [Verkkosivu]. [Viitattu 12.04.2013]. Saatavana: <http://yhteisotaide.weebly.com/yhteisotaiteen-tyotavat.html>

LIITTEET

LIITE 1 Tosimiehet-haastattelun pohja

Tosimiehet-haastattelu

Miehet ovat selkeä vähemmistö yhteisötanssin sekä perinteisen tanssin parissa, edelleen. Tämän haastattelun tarkoituksena on selvittää miespuolisten yhteisötanssi-harrastajien mielteitä miksi näin on ja miten miehiä voitaisiin kannustaa osallistumaan. Opinnäytetyössäni en mainitse osallistujista mitään henkilötietoja, mutta Tosimiehet-nimen tulen kertomaan. Toivon, että voisit varata aikaa näihin kysymyksiin vastaamiseen ja kirjoittaisit mahdollisimman paljon. Täytä myös ”tavallinen” kysely, jotta saan taustatietosi ylös. Jos haluat kysyä tai kommentoida jotain, otathan minuun yhteyttä: ida.kervinen@gmail.com. Kiitos avustasi!

1. Tosimiehet-yhteisötanssiryhmä perustettiin vuonna 2011, olitko jo aikaisemmin mukana sekaryhmässä?
2. Milloin aloitit Tosimiehet-ryhmässä?
3. Mikä sai lähtemään mukaan?
4. Mistä kuulit miesten yhteisötanssiryhmästä?
5. Miksi harrastat yhteisötanssia?
6. Oletko aikaisemmin harrastanut tanssimista, tai oletko yhteisötanssin myötä aloittanut jonkin toisen tanssin?
7. Mitä muuta harrastat?
8. Miten miehiä saataisiin lisää yhteisötanssin pariin?
9. Miksi miesten kannattaisi kokeilla yhteisötanssia?

10. Jos yhteisötanssin aloittamisesta kiinnostunut mies kysyisi sinulta miten yhteisötanssi eroaa perinteisestä tanssiharrastuksesta, miten selittäisit sen hänelle? Miksi siis kannattaisi valita yhteisötanssi eikä jotain toista tanssia?
11. Mikä olisi toimivin tapa markkinoida yhteisötanssia miehille?
12. Miksi tanssia harrastavat miehet ovat edelleen jonkin sortin harvinaisuus? Miten tätä tilannetta voitaisiin parantaa?

LIITE 2 Valtakunnallisen kyselyn pohja

Kysely yhteisötanssin harrastajille

Tämä kysely tehdään Seinäjoen Ammattikorkeakoulun kulttuurituotannon opiskelijan, Ida Kervisen, opinnäytetyötä varten. Opinnäytetyössä selvittään yhteisötanssin harrastajien kokemuksia ja miten näitä tietoja voitaisiin hyödyntää yhteisötanssin markkinoinnissa ja kehittämisessä. Vastaathan kaikkiin kysymyksiin, jotta kyselyn tulokset olisivat mahdollisimman monipuolisia! Kiitos!

Taustatiedot

Ikä

Sukupuoli

Nainen

Mies

Ammattiasema

Opiskelija

Töissä

Työtön

Eläkeläinen

Muu

Yhteisötanssi

Oletko harrastanut tanssia aikaisemmin? Jos olet niin, mitä?

Kyllä, mitä:

Ei

Oliko yhteisötanssi tuttu termi ennen kuin aloitit harrastuksen?

Kyllä

Ei

Kuinka kauan olet harrastanut yhteisötanssia?

Alle vuoden

1-2 vuotta

3-4 vuotta

5 vuotta tai enemmän

Olen lopettanut, miksi:

Mitä muuta harrastat?

Kuvataide (esim. valokuvaus, maalaus)

Kirjallisuus

Teatteri

Musiikki

Muu tanssillinen liikunta (esim. aikuisbaletti)

Liikunta ja kuntoilu (esim. vesijumppa, aerobic, kuntosali)

Käsityöt

Elektroniikka ja tekniikka

Muu, mikä?:

Mistä sait tietoa yhteisötanssin harrastamisesta?

Sosiaalinen media (Facebook, Twitter)

Internet-sivut

Tuttava

Lehtimainokset ja artikkelit

Ilmoitustaulut harrastuspaikoilla

Tapahtumat

Muu, mikä?:

Mitä kautta haluaisit saada tietoa yhteisötanssista?

Sosiaalinen media (Facebook, Twitter)

Internet-sivut

Lehtimainokset ja artikkelit

Ilmoitustaulut harrastuspaikoilla

Avoimet ovet -tyyliset tutustumistilaisuudet

Muu, mikä?:

Kokemukset (avoimia kysymyksiä)

Miksi harrastat yhteisötanssia?

Mitä yhteisötanssi antaa sinulle?

Itseilmaisukeinon

Pakoa arjesta

Iloa ja energiaa

Uusia kokemuksia

Itsevarmuutta ja oman kehon tuntemusta

Sosiaalisuutta ja uusia tuttavvia

Kuvaile omin sanoin:

Mikä on positiivisin kokemuksesi yhteisötanssista?

Mikä on negatiivisin kokemuksesi yhteisötanssista?

Miten kehittäisit yhteisötanssia? (esim opetusta, markkinointia)

Loppukommentit

Haluatko kertoa jotain lisää yhteisötanssiin liittyvistä mielteistäsi tai kokemuksistasi tai haluatko lähettää terveisiä ja palautetta kyselyn tekijälle? Ole hyvä ja kirjoita näistä alla olevaan ruutuun! Voit myös laittaa sähköpostia osoitteeseen ida.kervinen@mail.com. Kiitos!